

Verksamhetsberättelse
och hållbarhetsredovisning

2023

Innehåll

Prioriterade mål	3
Förbundsordförande	4
Det här har Byggnads uppnått under året	
Kollektivavtalsbevakning	6
Granskning av branschen	8
Jämställdhet och mångfald	10
Avtalsrörelsen 2023.....	12
Medlemsutveckling	14
Förtroendevalda i Byggnads	16
Utbildning	18
Arbetsmiljö	20
Unga Byggare	22
Näta	24
Byggnads i politiken	26
Internationellt arbete	28
Byggnads som arbetsgivare	30
Tidningen Byggnadsarbetaren	31
Din medlemsavgift	32
Hållbarhetsredovisning	34
Byggnads organisation	
Byggnads demokratiska organisation ...	44
Förbundsstyrelsen	45
Byggnads regioner	46
Byggnads Väst	48

Våra ledord:

STARK STOLT TRYGG

Framsidesbilden visar plåtslagaren och skyddsombudet Felix Isacsson och lärlingen Kristian Lundqvist som tätar en skorsten på ett sekelskiftes-hus i Sankt Eriksplan i Stockholm.

Prioriterade mål 2023

Målen beskriver hur vi ska arbeta långsiktigt och strategiskt med fyra övergripande utmaningar för att nå vårt långsiktiga mål: att stärka byggnadsarbetarna i arbetslivet och i livets olika skeenden. På följande sidor i verksamhetsberättelsen beskriver vi hur vi arbetat med respektive mål under året, vad vi uppnått och fortsatta utmaningar.

**Byggnads
långsiktiga mål:
Att stärka byggnads-
arbetarna i arbetslivet
och i livets olika
skeenden.**

Byggnads i korthet

- ▶ Svenska Byggnadsarbetareförbundet, Byggnads, är ett fackförbund för arbetstagare inom avtalsområdena bygg, VVS, glas, kyl, ventilation, plåt och maskinentreprenad.
- ▶ Byggnads är LO:s fjärde största förbund och bildades 1889.
- ▶ Förbundet har knappt 100 000 medlemmar inom cirka 80 yrkeskategorier.
- ▶ Byggnads förtroendevalda har cirka 7 000 förtroendeuppdrag.
- ▶ Byggnads är organiserat i ett förbundskontor och elva regioner, vilka i sin tur är indelade i 183 medlemskretsar. Alla medlemmar i förbundet ingår i någon medlemskrets.
- ▶ Byggnads uppgift är att organisera byggnadsarbetare och tillvarata medlemmarnas intressen på arbetsmarknaden och i övrigt verka för en socialistisk samhällsutveckling på grundval av politisk, social och ekonomisk demokrati. Uppgiften utgår från den grundläggande synen om allas lika värde och rätt.
- ▶ Byggnads arbetar aktivt och brett med utbildning, information och opinionsbildning.

**Byggnads fyra mål,
antagna vid kongressen
2022:**

**En schysst
byggbransch**
sidorna 6-13.

Det ska vara ordning och reda på våra arbetsplatser. Alla ska känna sig välkomna och jämlika. Avtal och lagar ska följas och vi som arbetar ska få vår del av företagets vinster. Vi är trygga och säkra, även under utbildning och pension.

**Starka medlemmar
i en levande
demokrati**
sidorna 14-21.

Alla i branschen är med i Byggnads och som medlem känner du dig stark, stolt och trygg. Du kan enkelt påverka, få service och utbildning. Som fackligt förtroendevald har du kunskap, självständighet och uppbackning.

**Ett närvarande
fackförbund**
sidorna 22-29.

Byggnads syns, hörs och är en pådrivande kraft i medlemmarnas vardag och i politiken.

**Professionella
och stöttande
lagspelare**
sidan 30.

Hela Byggnads samverkar, har en stödjande attityd och ett positivt språk. Vi tar ansvar, är proaktiva och drar lärdom. Tydliga rutiner ger oss gemensamma och effektiva arbetssätt.

Starkare tillsammans

under ett utmanande år

2023 blev ett år med både toppar och dalar. I omvärlden rasar flera fruktansvärda konflikter, samtidigt som Sverige går in i en lågkonjunktur. Byggbranschen och våra medlemmar drabbades hårt av konkurser och varsel när bostadsbyggandet tvärnitade. Samtidigt väckte oron ny initiativkraft bland medlemmar och en önskan om att stå starkare tillsammans.

Medlemmarnas starka stöd satte tonen för årets avtalsrörelse, som inleddes med kraft. Vi lade de högsta lönekraven sedan 1990-talet och det gick vägen. Utöver en rekordstor löneökning tog vi kliv framåt på samtliga avtalsområden. Inte minst förhandlade vi fram *Svensk Byggkontroll*, ytterligare ett verktyg för att få ordning och reda i byggbranschen. Vi får inte ge oss förrän vi har en byggbransch där kollektivavtalen respekteras, utnyttjandet av människor är borta och konkurrensen sker på lika villkor.

Jämställdhet var också ett fokus i avtalsrörelsen. 2022 års Arbetsmiljövecka, om psykosocial arbetsmiljö, banade väg för att få igenom vårt, till synes självklara, krav om lås på duschar och avskilda omklädningsrum. Äntligen!

Men året kantades också av mycket mörker och avslutades med flera tragiska arbetsplatsolyckor. Totalt omkom 18 byggnadsarbetare under året och den 18 december samlades hela branschen för en tyst minut. Vi har också krävt en kriskommission. Allt annat än att alla kommer välbehållna hem efter arbetsdagens slut är oacceptabelt!

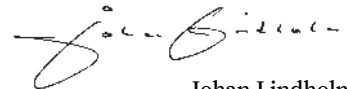
Johan Lindholm tillsammans med medlemmen Robert Bernhardsson.

Konkurser, varsel och uppsägningar ökade kraftigt under året och 2024 riskerar att bli en svår tid för många byggnadsarbetare. Ändå behöver det byggas massor av lägenheter och här har politikerna ett ansvar. Byggnadsmedlemmar tog då initiativet till namninsamlingen "Bygg bort krisen – bygg bostäder!". I skrivande stund har nästan 16 000 skrivit under! Nu måste politikerna vakna.

När vi nu ser svart på vitt de resultat vi uppnått under året, kan jag inte känna annat än stolthet. Trots en motig arbetsmarknad och medlemmar som tvingas välja bort vårt medlemskap när ekonomin inte går ihop, har vi tillsammans gjort stora fram-

steg. 1 715 nytecknade kollektivavtal och 8 344 hanterade arbetsrättsärenden. Otroliga 87 miljoner i skadestånd och ersättningar samt hundratal miljoner i försäkringspengar till medlemmar. Över 1 800 har gått vår grundutbildning *Påfarten* och våra förtroendevalda gjorde fler än 11 000 arbetsplatsbesök. Under vecka 43 genomförde Byggnads skyddsombud återigen över 1 300 kontroller på byggarbetsplatser, vilket är den största enskilda arbetsmiljöinsatsen i Sverige alla kategorier.

I november tog Målareförbundet beslut om att gå upp i Byggnads. Nu stärker vi ytterligare Byggnads position som byggbranschens starkaste fackförbund. Vi välkomnar samtidigt alla medlemmar i Målarna till Byggnads och ser fram emot allt nytt som kommer i och med detta.

Johan Lindholm
Byggnads förbundsordförande

Byggnads höjdpunkter 2023

**Förhandling:
87 miljoner i
skadestånd och
ersättningar.**

sidan 6

**Avtal 2023:
Kraftfull satsning
mot arbetslivs-
kriminaliteten.**

sidan 13

**Upprop:
Press på regeringen
att stoppa
bostadskrisen.**

sidan 26

Resultat av förhandlingar

87 miljoner i skadestånd och ersättningar

Att företag tecknar kollektivavtal är en grundförutsättning för att samma lagar och regler ska kunna gälla för alla företag i branschen. Byggnads kan genom dessa avtal informera anställda om deras rättigheter och öka företagets kunskap om regelverket.

Under 2023 infördes nya effektivare rutiner för avtalsuppföljning. Rutinerna möjliggör noggrannare kontroller av byggföretag inför avtals-teckning. Kort tid efter avtalsteckning besöker även Byggnads företaget för att säkerställa att de kommit igång och följer de regler som avtalet innebär. På så sätt fångas företagets efterlevnad av avtalen snabbare upp. Byggnads ställer också krav på möten med de anställda för att informera om

rättigheter samt erbjuda medlemskap. 2023 innebar, liksom föregående år, många nya tecknade avtal ute i regionerna.

En noterbar ökning märktes av företag som tecknat hängavtal för bemanningsverksamhet, 103 (2022: 91).

1 715

nytecknade kollektiv- och hängavtal i regionerna [2022: 1 660].

Byggnads lönestrategi

I enlighet med Byggnads målplan 2023 antog förbundsstyrelsen under året en ny lönestrategi. **Så många som möjligt av medlemmarna ska ha prestationslön som löneform.**

Prestationslön ökar medlemmarnas möjlighet att påverka löneutfallet. Det ökar i sin tur engagemanget i arbetslagen och säkrar produktiviteten.

Byggnads regioner arbetade utifrån strategin fram regionala handlingsplaner.

Koll på kollektivavtalen

Kollektivavtalskollen, är Byggnads tjänst för medlemmar och andra intressenter för att enkelt ta reda på om ett företag har tecknat kollektivavtal, antingen genom hängavtal med Byggnads eller medlemskap i en arbetsgivarorganisation.

150 004

sökningar gjordes i Kollektivavtalskollen under året [2022: 163 928].

Område kopplat till mål

Arbetare ska inte ställas mot arbetare. Alla som arbetar på svenska byggarbetsplatser ska följa samma villkor och avtal, som ska efterlevas och kontrolleras. Byggnads är en drivande kraft lokalt, nationellt och internationellt för att avtal och lagar alltid förbättras.

Nya överenskommelser för prestationslöner

På många arbetsplatser jobbar de anställda på ackord. Ombudsmän och ibland förtroendevalda med fullmakt förhandlar med företaget om hur olika arbetsmoment ska prissättas i lön för ackordslaget. Under året har Byggnads och Byggföretagen enats om revideringar av två listor som ligger till grund för förhandlingarna:

- ▶ *Ny- och ombyggnadslista 2023* – började gälla från 1 oktober.
- ▶ *Kombiackordsprislista 2023, Gofvlägningsbranschen* – började gälla från 1 december.

Under 2023 har 12 193 förhandlingar av ackordslön skett på 363 företag över hela Sverige.

Det här har Byggnads uppnått

1 715 nya kollektiv- och hängavtal tecknades under året.

Nya rutiner infördes för effektivare avtalsuppföljning. 87 miljoner kr utdömdes i skadestånd och ersättningar.

Fortsatt utmaning

Brott mot avtalsdumpning och arbetslivskriminalitet är fortsatt stora hot mot byggbranschen.

Ökande antal tvister och skadestånd

8 344

arbetsrättsärenden totalt, varav **4 263** rättstvister avseende brott i kollektivavtalen, varav

327

hanterades på central nivå [2022: 340].

29,9 miljoner

kronor utmättes i skadestånd [2022: 27 milj].

57,3 miljoner

kronor betalades ut i ersättningar till medlemmar [2022: 28 milj].

”Genom fullmakten kan vi kontrollera vårt företags underentreprenörer på ett bra och smidigt sätt. Vi säkerställer att alla företag följer våra kollektivavtal, på våra arbetsplatser”

Tommy Lindberg och
Andréas Carlsson
träarbetare och MB
Byggnads Öst

BYGGNADS ÖST

Systematisk granskning av huvudentreprenörsansvaret

Byggnads Öst arbetade under året systematiskt med granskningar av huvudentreprenörsansvaret i regionen. Det gav resultat. Nyckeln är att involvera fackligt förtroendevalda med fullmakter på arbetsplatserna för att genomföra den första kontrollen. Arbetet görs kontinuerligt och i samordning med regionens ombudsmän. Under året ledde arbetet till att kriminella företag bekämpades, rätt löner och ersättningar förhandlades fram samt möjliggjorde för staten att kräva in obetalda skatter.

Vid en av regionens granskningar av ett estniskt företag med verksamhet i Norrköping upptäcktes fabricerade handlingar för att få pandemistöd från svenska staten. Efter beslut från Tillväxtverket måste företaget nu betala tillbaka mångmiljonbelopp.

”Vi granskar företagen för att kollektivavtalets styrka ska upprätthållas. Ingen arbetare ska behöva jobba för sämre villkor än det som är avtalat”

Erik Karlsson
ombudsman
Byggnads Örebro-Värmland

BYGGNADS ÖREBRO-VÄRMLAND

Intensivt arbete mot fusk

Ett av de viktigaste redskapen för att upptäcka fusk i byggbranschen är att besöka arbetsplatser och prata med medlemmar och kontrollera att avtalen följs. Upptäcks fel tar regionen kontakt och ber om korrigerande åtgärder. Rättas inte felen till kallas företaget till förhandling. Parallellt bokas då ett medlemsmöte, för att informera om rättigheter och löneregler.

Ett intensivt arbete i regionen under flera år med att kontrollera vilka löner som faktiskt betalas till arbetstagarna har också resulterat i färre anmärkningar och ärenden. Att samverka med lokala myndigheter är också viktigt för att stävja fusk i branschen. Byggnads Örebro-Värmland har till exempel varit delaktig i det löpande arbetet på centret mot arbetslivskriminalitet, som öppnades i november 2023 i Örebro.

Satsning mot fusk och kriminalitet

Ny metod för att städa branschen

Att få bort fusk och arbetslivskriminalitet är högsta prioritet för Byggnads sedan flera år. Att kriminella företag etablerat sig i byggbranschen gör att säkerhet och arbetsmiljö åsidosätts samt att lönerna blir sämre. Seriösa företag som följer avtal och regler konkurreras dessutom ut och gör branschen både smutsigare och farligare.

Byggnads stora satsning för att på djupet granska företag som satt i system att fuska startades år 2022 och vidareutvecklades under året. Uppgifter från företag jämförs mot olika databaser och register hos bland andra Fora och Arbetsmiljöverket, avvikelser leder till ytterligare granskning. Denna fördjupade kontroll blev ett nytt kollektivavtalsreglerat arbetssätt. Ett stort antal ärenden påbörjades redan förra året och många fler kallelser till granskning och fördjupad kontroll tillkom under året. Mängden förhandlingar om avtalsbrott ökade. Detta lade

Fler exempel på Byggnads arbete mot arbetslivskriminalitet:

- ▶ Vid en granskning upptäckte och larmade Byggnads om fusk med pandemistöd från svenska staten. Efter beslut från Tillväxtverket måste ett estniskt byggbolag betala tillbaka mångmiljonbelopp.

grunden för inrättandet av det parts-gemensamma **Svensk Byggnadskontroll**. Läs mer sid 13.

143

byggföretag har kallats till fördjupad kontroll sedan starten 2022, varav cirka 50 under 2023.

61

ombudsmän och fackligt förtroendevalda är utbildade i den nya arbetsmetoden, varav 31 under året (2022: 30).

- ▶ Byggnads satte i september två företag, som fuskat med löner, i blockad. Händelsen fick stor medial uppmärksamhet och medlemmarna fick sina obetalda löner.
- ▶ Under tre år har en specialgrupp i Byggnads särskilt granskat ställningsbranschen. Totalt granskades 85 företag, vilket ledde till 140 tvisteförhandlingar.

Område kopplat till mål

Arbetsplatserna ska vara trygga och säkra utan risk för liv och hälsa. Här kan man verka och må bra genom hela arbetslivet, från skola till ålderdom. Vi som arbetar i byggbranschen är stolta över att vara med och bygga det nya Sverige.

Åtgärder för att förhindra olyckor

- ▶ Ett systematiskt arbetsmiljöarbete där skyddsombud blir involverade i ett tidigt skede.
- ▶ Regler kring antal underentreprenörer och att företag bygger med egen personal.
- ▶ Fler kontroller och större sanktioner mot de som inte följer lagen.
- ▶ Utökade resurser till Arbetsmiljöverket och ökade möjligheter till samarbete mellan myndigheter.
- ▶ Stopp för osund konkurrens.

Tidig riskbedömning räddar liv

Ohälsa och olyckor kan förebyggas genom god planering och riskbedömningar i ett tidigt skede. En enkät till Byggnads medlemmar visar:

- Färre än 30 procent av skyddsombuden får delta i planeringen av byggarbetet innan start.

- Endast sju procent blir involverade tidigare än en månad innan start.

- De som blir involverade i arbetsmiljöarbetet känner sig tryggare på sina arbetsplatser och upplever i högre utsträckning att arbetsgivaren vidtagit alla åtgärder som behövs.

Det här har Byggnads uppnått

Ny parts-gemensam kontrollverksamhet, **Svensk Byggnadskontroll**, mot fusk och arbetslivskriminalitet bildades.

Effektivare granskning ger effekt. 50 företag kallades till fördjupad granskning under året.

Fortsatt utmaning

Många underentreprenörer i flera led på arbetsplatserna, gör att huvudentreprenörer brister i kontroll och uppföljning.

Byggnads tar nya steg mot en inkluderande byggbransch

Byggnads har under lång tid arbetat för att göra byggbranschen mer välkomnande och attraktiv för alla, oavsett könsidentitet och härkomst. Arbetet fortsatte under året att utifrån jämställdhetsplanen främja lika möjligheter, lön och arbetsvillkor. Men också att nå och inkludera den allt större andelen yrkesarbetare från andra länder.

Till grund för Byggnads jämställdhetsarbete ligger en plan för en mer jämställd byggbransch. Under rubriken *Alla tjänar på en jämställd byggbransch* lyfts tre områden som särskilt viktiga för förändring:

- ▶ Jämställda kollektivavtal.
- ▶ Jämställt samhälle och arbetsmarknad.
- ▶ Stöd och utbildning till förtroendevalda.

I avtalsrörelsen 2023 ställde Byggnads särskilda jämställdhetskrav. De som

gick igenom var till exempel: Separata omklädnings- och duschrum, möjlighet att spara arbetstidsförkortning samt regler för avlösning för att kunna kombinera jobb och familjeliv.

15

av Byggnads totalt 265 ombudsmän är kvinnor.

145

kvinnor har ett eller flera fackliga förtroendeuppdrag.

Träffar för polska byggnadsarbetare

Att möta yrkesarbetare från andra länder blir allt viktigare, för att organisera svensk byggbransch. Den utländska arbetskraften har ofta låg kunskap om sina rättigheter och blir inte sällan lurad på löner och ersättningar.

Byggnads Småland-Blekinge lyckades, tillsammans med en polsk medlem, arrangera flera informationsträffar på polska i Växjö. De som deltog kunde sedan föra kunskapen och kontakten vidare till flera landsmän.

Stoppa machokulturen

Byggnads arbete för att stoppa machokulturen påbörjades redan 2015. Under 2023 fick *Stop Macho Culture Campaign*, genom Byggnads och det internationella bygg- och träfacket BWI, stor spridning till bland annat övriga nordiska länder, Tyskland, Schweiz och Nordmakedonien. Samarbetet med Byggecheferna återupptogs också i det gemensamma arbetet med Macho-index. Ett verktyg framtaget tillsammans med legitimerad psykolog och forskare för att mäta machokulturen i branschen.

Det här har Byggnads uppnått

Fler kvinnliga ombudsmän.

Byggnads fick igenom flera viktiga jämställdhetskrav i 2023 års avtalsrörelse.

Utvecklat informationsmöten med yrkesarbetare från andra länder.

Fortsatt utmaning

En hel del har hänt mot att förändra byggbranschen till en modern bransch för alla, men arbetet med att förändra värderingar tar lång tid. Mycket arbete återstår.

Område kopplat till mål

Tillsammans med arbetsgivare och beställare tar Byggnads ansvar för att fler arbetar och stannar kvar i byggbranschen. Det råder nolltolerans mot mobbing och sexuella trakasserier. Alla byggnadsarbetare syns, värnas och lyssnas på. Laganda, jämlikhet och kamratskap är stark.

”Familjeliv och jobb i byggbranschen”

Byggnads initierade under året en enkätundersökning om möjligheten för medlemmar att kombinera föräldraskap och arbete. Den visade på följande svårigheter:

- ▶ **20 %** tycker att det är svårt att få ledigt för t ex utvecklingssamtal, skolavslutningar.
- ▶ **22 %** har fått negativt bemötande av chefer när de velat ta ut föräldradagighet.
- ▶ **31 %** har fått negativt bemötande av chefer när de velat ta ut vab.
- ▶ **21 %** uppger att andra arbetstagare uttryckt sig negativt vid vab.
- ▶ **43 %** uppger att det fungerar dåligt att anpassa arbetstiderna efter livspusslet som förälder.

Finalist jämställdhetspris

Byggnads blev under året en av fem finalister till Svenska Jämställdhetspriset för sitt arbete för jämställdhet och den psykosociala arbetsmiljön.

”Det finns ett gemensamt intresse från företaget och yrkesarbetarna att både gästarbetare som är här på vårt projekt och egen personal ska behandlas lika”

David Ferdén, lagbas
Byggnads Västerbotten

I bild syns från vänster: Maciej Dumana,
Adam Piekarski, Sebastian Karpow

BYGGNADS VÄSTERBOTTEN

Utmaningar byttes mot gemenskap

En jämställd byggbransch är ett av Byggnads grunduppdrag. I Sörbyn några mil utanför Umeå pågår ett större statligt projekt med att bygga ut kriminalvårdsanläggningen. Entreprenören Peab Sverige AB har utöver sina egenanställda bemannat projektet med ett 20-tal byggnadsarbetare från Polen. Inledningsvis fanns vissa utmaningar att få ihop laget på plats. Språket var ett hinder, men även skeptisk inställning både bland gästarbetarna och bland de egenanställda. Men tillsammans med platsledningen lyckades David Ferdén, Byggnads Västerbotten och lagbas för projektet, få ihop laget. De ser nu efter varandra och har samma laglön för nedlagt arbete. Ytterligare en utmaning inträffade då flera av tolkarna var tvungna att åka vidare till andra arbetsplatser i Sverige. De som behärskar engelska kan tolka men annars får det lösas med teckenspråk.

**”Det var kul att så många kom.
Det här är viktigt och på allvar.
Oron för jobben och hur det
ska bli i framtiden är frågor vi
talar om ofta ute i boden”**

Stefan Slottensjö
förtroendevald och initiativtagare
Byggnads Stockholm-Gotland

BYGGNADS STOCKHOLM-GOTLAND

Arbetarmarschen – en samlade kraft för framtiden

Den 14 februari tågade hundratals varselklädda byggnadsarbetare med plakat genom Stockholms gator fram till Näringslivets hus, redo att lämna över Byggnads avtalskrav till bland annat Byggföretagen. Att våra medlemmar är vår fackförening som får förändringarna att hända märks inte minst under avtalsrörelsen. Initiativet från gräsrotsrörelsen *Rädda jobben*, samlade hundratals byggnadsarbetare från hela landet för att delta under manifestationen och visa sin samlade kraft mot arbetsgivarna. Medlemmarna skanderade slagord som ”Avtal till att följas, inga pengar döljas” och de uppmanade arbetsgivarorganisationen att ta ansvar. Arbetarrörelsen, med medlemmarna i spetsen, är stark och lägger nu en ny grund för framtidens arbetare. Arbetarmarschen är en ny tradition som kommer leva under lång tid framöver.

Medlemmars engagemang gav resultat i framgångsrik avtalsrörelse

I början av februari överlämnade Byggnads avtalskrav till motparterna för samtliga fem kollektivavtal. Efter några månader med långa förhandlingar och varsel om strejk var alla avtal överenskomna och underskrivna. Medlemmarna sluter upp och visar sin kraft. Inför årets avtalsförhandling inkom rekordmånga förslag för bättre kollektivavtal från medlemmarna. Engagemang ger resultat.

Viktigaste vinsterna i avtalsrörelsen:

- ▶ Rekordhöjning av lönen enligt märket fram till 30 april 2025.
- ▶ Höjd pensionsavsättning.
- ▶ Höjd reseersättning eller restidsersättning.
- ▶ Lås till samtliga duschar i personalutrymmen.
- ▶ Branschtäckande kontrollsystem för att stoppa arbetslivskriminaliteten – **Svensk Byggek kontroll**.

Krafttag mot arbetslivskriminaliteten

Svensk Byggek kontroll är årets stora framgång i avtalsrörelsen. Den nya branschtäckande kontrollverksamheten startar under 2024. Förtroendevalda på större företag, som är medlemmar i en arbetsgivarorganisation, utbildas av Byggnads och kan på facklig tid

granska företagets underentreprenörer. Företag som har hängavtal med Byggnads delar på en kostnad för att enskilda byggföretag ska kunna granskas. Misstänks fusk med till exempel löner ska företaget lämna information till Byggnads inom tre veckor. Om de inte rättar till felet blir det tvisteförhandling.

Misstänkt grov kriminalitet rapporteras till en specialenhet, med både representanter från fack och arbetsgivare. De gör fler utredningar och beslutar om överlämning till myndigheterna.

AVTAL 2023 Demokratin bakom avtalsrörelsen

Att förbereda och genomföra en avtalsrörelse tar cirka ett och halvt år från start till nya, undertecknade avtal. Under 2022 samlades förslag in genom regionala avtalsrådsträffar och avtalsmotioner från medlemmar. Redan under fjolåret påbörjades också arbetet med att formulera motioner till avtalskrav. En strategisk avtalsplattform utarbetades och förhandlingsdelegationer utsågs för varje avtal.

I februari började förhandlingarna med motparterna. När parterna var överens, undertecknades avtalen. Avtalsrådet lämnade synpunkter på avtalsplattformen och gick igenom resultatet av avtalsrörelsen och gav mandat att anta avtalsförändringar. Slutligen återstår för de nya avtalen att kommuniceras och genomföras.

Område kopplat till mål

Byggnads är ett löneförbund och driver tydligt lönefrågan. Byggnads är aktiv och deltar i den tekniska utveckling som påverkar branschen och är en stark aktör att räkna med i aktuella frågor som rör byggnadsarbetarnas vardag.

7,4 %

höjdes lönen enligt märket över två år.

Byggnads omförhandlade kollektivavtal

Samtliga avtal omförhandlades under året och gäller i två år.

- ▶ Byggavtalet.
- ▶ Entreprenadmaskinavtalet.
- ▶ Glasmästariavtalet.
- ▶ Plåt- och Ventilationsavtalet.
- ▶ Teknikinstallationsavtalet VVS & Kyl.

Det här har Byggnads uppnått

- + Stort engagemang kring årets avtalsrörelse.
- + Bra avtal med rekordhöjning av lönerna, 7,4 %, samt införande av partsgemensam kontrollverksamhet mot arbetslivskriminalitet.

Fortsatt utmaning

- Att få fullt genomslag för avtalsförändringarna på arbetsplatserna blir allt svårare då många företag är små, inte är Sverigebaserade och inte är medlemmar i en arbetsgivarorganisation.

Tuff byggkonjunktur

försvårar det viktiga organiseringsarbetet

Byggnads medlemsutveckling mötte under året stora utmaningar. Hög inflation och räntehöjningar drog in Sverige i en lågkonjunktur och byggandet av bostäder stannade av. Konkurer och uppsägningar försvårade organisationen av medlemmar. Trots detta tog Byggnads träffar med elever på yrkesskolor fart och Byggnads medlemscenter utvecklade ytterligare metoder för att möta servicebehoven.

Det tuffa konjunkturläget påverkade medlemsutvecklingen negativt. Byggnads kunde dock upprätthålla en hög närvaro på arbetsplatserna. Tack också vare goda resultat från möten med yrkeselever på skolorna, lyckades de

vikande medlemssiffrorna stävjas och till viss del hämtas upp under årets sista kvartal.

18 267

arbetsplatsbesök. Mål 2023: 17 000.

2 577

nya elevmedlemmar
[2022: 3 954].

99 600

medlemmar. Mål 2023: 106 000.
En minskning med 2 444 under året.

Starka blir starkare

I november fattade Målarna beslut om att bli en del av Byggnads. Under 2024 kommer Målarnas 13 000 medlemmar bli medlemmar i Byggnads. Därmed stärks positionen som byggbranschens starkaste fack.

AI ökar tillgängligheten

Byggnads medlemscenter mötte ett ökat frågetryck från medlemmarna genom att ytterligare förstärka kombinationen av traditionell facklig rådgivning med innovativa digitala lösningar. Under året infördes en AI-driven fråge- och svarsfunktion för webben. Funktionen utvecklades även i chattbot samt på sociala medier.

Medlemscentret 2023

81 222

telefonkontakter totalt [2022: 83 557].

1 969

värvade medlemmar [2022: 1 512].

90,5 %

nöjda eller mycket nöjda kontakter med medlemscentret [2022: 88,5%].

126 000

svar/år står förbundets chattbot för [2022: 11 000].

Det här har Byggnads uppnått

Fler som kontaktar medlemscentret är nöjda.

Framgångsrik digital anpassning av medlems servicen.

Målareförbundet fattade beslut om att gå in i Byggnads.

Fortsatt utmaning

Arbetet för att organisera minst 80 procent av byggnadsarbetarna i Sverige försvårades ytterligare på grund av lågkonjunkturen.

Område kopplat till mål

Medlemskapet i Byggnads ska vara relevant och attraktivt och organisationsgraden minst 80 procent av byggnadsarbetarna. Förmåner, service, kurser och utbildningar ska finnas lättillgängliga för medlemmen. Fler kan delta i aktiviteter då digitala alternativ finns.

Miljontals kronor i försäkringsersättningar

Byggnads hjälper och stödjer medlemmar i försäkringsärenden som rör arbetsskada, medlemsförsäkring och kollektivavtalad försäkring. Det handlar varje år om hundratals miljoner kronor i ersättningar från Afa Försäkring och Folksam. För att påverka innehållet i medlemsförsäkringarna skrev Byggnads under året flera motioner till LO:s kongress 2024.

Ett långsiktigt arbete för att öka antalet försäkringsinformatörer på arbetsplatserna fortsatte under året.

+ 22 %

ökade antalet försäkringsinformatörer med under året, till 183. [2022: 150].

Exempel på försäkringsärenden:

- En medlem erhöll, efter Byggnads överklagan, 500 000 kr från sin olycksfallsförsäkring och 327 000 kr från Afa Försäkring för sina kvarstående besvär efter en olycka i arbetet.
- Försäkringskassan nekade ersättning för en medlems arbetsrelaterade nack- och axelskador. Byggnads överklagande i domstol vilket resulterade i retroaktiv ersättning på 793 000 kr för förlorad inkomst, samt löpande ersättning på över 19 000 kr månadsvis fram till pensionen.

”Tillsammans är vi medlemmar starka och skapar en trygg och säker arbetsmiljö. Vi backar upp varandra och ser till att alla behandlas lika”

Mattias Liberg
snickare
Byggnads Mälardalen

BYGGNADS MÄLARDALEN

Facklig medvetenhet – en framgångsfaktor

Grunden för alla starka demokratiska organisationer är medvetenhet. En stark fackförening bygger på medlemmar som förstår föreningens historia och framtid samt betydelsen av att alla sluter upp kring det fackliga löftet.

Vi behöver alla våga ta ansvar för vår strävan efter en byggbransch fri från arbetslivskriminalitet.

Byggnads Mälardalen gjorde under året flera satsningar på att utveckla medlemskapet. Ett initiativ att vara extra stolta över är något som kallas *Aftonskolan*. Där anordnade Byggnads tillsammans med ABF föreläsningar i aktuella ämnen. Vid årets sista föreläsning deltog över 50 medlemmar för att diskutera den svenska lönebildningsmodellen. Genom att ge ny kunskap kan fler medlemmar känna sig starka och pålästa, vilket i sin tur gör att fler vill vara med i Byggnads.

”Jag är nyfiken och vill kolla upp vad som gäller. Jag vill alltid vara förberedd och gillar generellt inte slarv”

Gesine Kaiser
byggnadsfogare och skyddsombud
Byggnads Väst

BYGGNADS VÄST

Stödet till de förtroendevalda – ett prioriterat arbete

Byggnads Väst arbetar kontinuerligt med att stötta alla förtroendevalda. Regionen utbildar till uppdrag som skyddsombud, lagbas, MB-ledamot och FFV. De förtroendevalda utbildas även i organisering där de får verktyg och kunskap om hur de ska värva nya medlemmar på sina respektive arbetsplatser. Under 2023 började regionen med FFV-konferenser. Inför 2024 finns det fyra inplanerade träffar. Där informerar regionen om aktuella frågor och nyheter i Byggnads kollektivavtal.

Gesine Kaiser på Fogspecialisten blev årets skyddsombud i Byggnads Väst. Hon har varit skyddsombud i fem år och har gått alla steg på skyddsombudsutbildningarna. Hon tycker att det känns bra att vara med och förbättra arbetsmiljön för sig själv och kollegorna.

Närvaro på arbetsplatserna grunden för det fackliga arbetet

Med regelbundna möten och informationsaktiviteter på arbetsplatsen skapar Byggnads en stark koppling till sina medlemmar. De fackligt förtroendevalda utgör ryggraden i det fackliga arbetet och under det senaste året har Byggnads ökat sin närvaro på arbetsplatserna.

Byggnads lägger mycket kraft på stöd, utveckling och utbildning till förtroendevalda. De är nyckelpersoner för att få fler medlemmar medvetna om hur de kan vara med och påverka sin vardag och vilket syfte medlemskapet har. Under 2023 ökade

den fackliga närvaron på arbetsplatserna. Högre närvaro leder i sin tur till högre organisations- och bildningsgrad bland medlemmarna. Det ger också en stark lokal förtroendeorganisation för att driva fackliga frågor på arbetsplatsen.

6 441

förtroendevalda totalt
(2022: 6 512).

753

utvecklingssamtal med
förtroendevalda. Mål 2023: 1 700.

Antal deltagare i utbildningar för fackligt förtroendevalda

- 3 937** FFV-utbildning
(2022: 3 340).
- 2 492** Skyddsombudsutbildning
(2022: 2 079).
- 231** Lagbasutbildning
(2022: 318).
- 717** MB-utbildning
(2022: 639).
- 515** Grundutbildning
(2022: 304).

Under året uppdaterades både
FFV- och MB-utbildningarna.

Fler fullmaktshavare inom fler avtalsområden

Arbetet med fullmakter fortsatte under året som ett sätt att tillvarata Byggnads förtroendevaldas kompetens. En fullmakt ger en förtroendevald ett utökat mandat att förhandla direkt med arbetsgivaren. Arbetet resulterade i 32 nya fullmaktstagare samt 37 nya fullmakter för fler avtalsområden.

754

fullmakter totalt, fördelade på
255 fullmaktstagare.
Mål 2023: 300 fullmaktstagare.

Fler UVA-möten – ökad samverkan på arbetsplatserna

Byggnads arbete för goda relationer och samverkan mellan förtroendevalda och arbetsgivare på arbetsplatsen är särskilt viktigt i en lågkonjunktur. Det skapar bättre förutsättningar att hitta lösningar och ger Byggnads medlemmar ökad trygghet.

Ett tecken på detta är den ökade närvaron på arbetsplatserna och att fler UVA-möten (facklig information på betald arbetstid, 5 timmar per år) hölls under året.

1 165

genomförda UVA-möten.
Mål 2023: 2 000.

Område kopplat till mål

Byggnads arbetar för ett ökat demokratiskt inflytande på arbetsplatserna. Genom våra fackligt förtroendevalda och medlemmar stärker vi vår position på varje arbetsplats. De fackligt förtroendevalda är en självklar del i Byggnads organisation och identitet. De är också den naturliga kanalen för information.

Metod för organisering rullas ut

Den nya organiseringsmetoden (BOM), implementerades under året i hela Byggnads. Metoden är uppbyggd i flera steg och ger konkreta verktyg för att bygga en lokal facklig organisation som kan samverka med arbetsgivaren och skapa en bättre tillvaro för våra medlemmar.

Det här har Byggnads uppnått

- +** Antalet fullmaktstagare ökade och nya avtalsområden tillkom.
- +** Utbildningsmaterialet för FFV och MB-ledamöter uppdaterades.
- +** Fler UVA-möten genomfördes, + 254 stycken.

Fortsatta utmaningar

- Ett hårdnande klimat på arbetsplatserna gör det svårare för förtroendevalda att få den fackliga tid de behöver.
- Den tuffa byggkonjunkturen försvårar bygget av en facklig organisation.

Utbildning är grunden för en välorganiserad medlemskår

Bildnings- och utbildningsverksamheten är en av Byggnads grundläggande verksamheter. Den omfattar breda grundutbildningar för alla medlemmar såväl som funktions- och spetsutbildningar. Alla delar behövs för en välorganiserad medlemskår.

Omvärlden förändras och kraven på kunskap i det fackliga arbetet ökar. Det krävs en facklig medvetenhet hos varje medlem för att upprätthålla och förbättra arbetsvillkor och arbetsmiljö. En viktig utgångspunkt för Byggnads utbildningar är den positiva kunskapssynen. Den utgår från att alla människor har förmåga att ta till sig nya kunskaper även på avancerad nivå, bara de får tillgång till nya tankar och praktiska utmaningar.

Viktiga utbildningar för fackligt förtroendevalda

- ▶ Grundutbildningar för fackligt förtroendevalda.
- ▶ Grundutbildning samt påbyggnadsutbildning för skyddsombud.
- ▶ Utbildningar för försäkringsinformatörer, lagbasar, MB-ledamöter.

Det här har Byggnads uppnått

Fler medlemmar gick Byggnads Påfarten-utbildningar.

Många medlemmar tar demokratiska uppdrag i Byggnads och på arbetsplatserna efter att ha gått våra utbildningar.

Fortsatt utmaning

Arbetsgivare som nekar medlemmar ledighet för att gå fackliga utbildningar blir allt mer vanligt.

En av de viktigaste utbildningarna som erbjuds är *Påfarten*. Under en dag får deltagarna lära sig om Byggnads fackliga arbete samt om olika rättigheter och skyldigheter på jobbet.

1 804

deltog totalt på 134 genomförda *Påfarten*-utbildningar.
Mål 2023: 1 500.

Nya grepp provas – utbildning under skollov

För att få fler personer och nya grupper till utbildningar provade flera regioner nya grepp.

I Byggnads Stockholm-Gotland erbjöds exempelvis elever på yrkesgymnasier att gå *Påfarten* under skolloven. Försöken föll väl ut och på höstlovet genomgick 50 skolungdomar utbildningen.

För att nå yrkesverksamma med andra modersmål än svenska genomfördes utbildningen även på engelska.

Makthantverket – för ökat fackligt engagemang

Makthantverket är en påbyggnadsutbildning till *Vägen framåt*. Den genomförs tillsammans med 6F-förbunden. Deltagarna får under fyra dagar arbeta med att underbygga fackliga och politiska krav samt vidareutveckla den teoretiska förståelsen för arbetarrörelsens strategiska avväganden och historia. Målet är att deltagarna efter

Område kopplat till mål

Att aktivt bilda medlemmarna gagnar både individen och Byggnads. Medlemmarna bildas med ideologi och sakkunskap vilket stärker dem som företrädare på byggarbetsplatserna. Byggnadsarbetare på kollektivavtalsbundna företag har möjlighet att utbilda sig med bibehållen lön.

Vägen framåt – idépolitisk grundutbildning

Utbildningen, som hålls under tre dagar, ger medlemmar kunskap om fackliga värderingar och samhällspolitiska ideologier. Den ger verktyg för att kunna orientera sig i samhällsdebatten och debattera fackliga och politiska frågor. Utbildningen arrangeras på Rönneberga kursgård och på olika platser runt om i landet.

238

från Byggnads deltog totalt på 14 genomförda *Vägen framåt* (2022: 271/13).

25

deltog på utbildningen *Makthantverket* varav 11 från Byggnads.

**”Kunskap är makt.
Vi måste bilda oss för att
lyckas med organiseringen.
Det går hand i hand,
bildning och organisering”**

Jonathan Täfvander
träarbetare
Byggnads GävleDala

BYGGNADS GÄVLEDALA

Utbildning ger aktiva medlemmar

Under året satsade Byggnads GävleDala hårt på utbildning, då det är ett av Byggnads viktigaste verktyg för att organisera och aktivera sina medlemmar. Stora insatser gjordes för att få fler medlemmar att gå en utbildning. Vid varje utbildningstillfälle propageras för vidare utbildningar och att ta en aktiv roll i den demokratiska grundorganisationen.

Den målinriktade studieorganisationen har gett resultat i form av fler aktiva förtroendevalda och fler aktiva medlemmar i Byggnads GävleDalas medlemskretsar. Till exempel satte en av regionens MB-grupper upp ett konkret mål för sitt fackliga arbete på företaget om att samtliga arbetskamrater ska gå *Påfarten* och *Vägen framåt*. Flera kretsstyrelser arrangerade efter utbildningar olika föreläsningar och andra aktiviteter med målet att organisera.

”För mig som skyddsombud är det en stor trygghet att kunna ringa till Byggnads för råd och stöd. Byggnads hjälper mig i olika situationer, så jag vet vad jag ska göra”

Ronja Ljungkvist
träarbetare och skyddsombud
Byggnads Skåne

BYGGNADS SKÅNE

Aktiva skyddsombud stärker arbetsmiljöarbetet

Arbetsmiljöarbetet pågår varje dag hela året men under *Arbetsmiljöveckan* (vecka 43) lägger Byggnads extra fokus på ett specifikt tema.

Byggnads Skåne inleder arbetet redan under vecka 41, då alla skyddsombud i regionen kallas till Skyddsombudsdagar. Under en halvdag uppdateras kunskaper och en djupare inblick i årets tema ges. Under vecka 43 görs sedan arbetet på arbetsplatserna där skyddsombuden informerar och genomför kontroller kring årets tema utifrån ett frågebatteri i en checklista. Ju fler checklistor som fylls i under veckan, desto bättre bild av verkligheten får Byggnads. Att peppa skyddsombuden att vara aktiva under Arbetsmiljöveckan är därför en viktig del. År 2023 sattes målet att genomföra 146 kontroller i Skåne, vilket överträffades. Slutresultatet blev 199.

Tidiga riskbedömningar

effektivast mot olyckor i byggbranschen

Byggbranschen är en av de branscher som är hårdast drabbad av olycksfall och dödsolyckor vilket gör arbetsmiljön till en oerhört viktig fråga. En god samverkan mellan facket, skyddsombud och arbetsgivare kan förebygga olyckor så att alla kommer hem hela efter arbetsdagen.

Byggnads fokuserade under året särskilt på det förebyggande arbetet med att stoppa tillbud, olyckor och arbetssjukdomar. Byggnads högsta prioritering är att uppnå nollvision i akutolyckor och arbetsrelaterade sjukdomar, såsom belastningsskador, psykisk ohälsa och vibrationsskador.

Särskilt fokus låg på skyddsombuden och att de så tidigt som möjligt får möjlighet att vara med i planeringen av arbetsmiljön på arbetsplatserna. Det är då de har störst möjlighet att säkerställa en god arbetsmiljö.

Arbetsmiljöveckan: Riskbedömningar räddar liv

Riskbedömningar i tidigt skede valdes som fokusområde för årets arbetsmiljöveckan.

Under året utbildades cirka 80 handledare och över 3 000 skyddsombud bjöds in till utbildningstillfällen i sina respektive regioner.

1 305

kontroller genomfördes under Arbetsmiljöveckan [2022: 1 200].

Arbetsmiljöolyckor 2023

Byggnadsarbetare drabbas oftare än andra yrkesgrupper av olyckor. Arbetsmiljöverket redovisade 3 304 arbetsplatsolyckor med frånvaro och 390 arbetsrelaterade sjukdomar.

18

byggnadsarbetare omkom 2023, det mörkaste året på många år.

3 151

skyddsombud [2022: 3 242].

111

regionala skyddsombud (RSO), varav 66 med utökad tillträdesrätt [2022: 114/66]. RSO genomförde 6 486 arbetsplatsbesök [2022: 4 572].

126

huvudskyddsombud [2022: 118].

Den 18 december hölls en tyst minut på arbetsplatser över hela Sverige, bl a på ett stort bygge i Slagsta strand i Stockholm.

Tyst minut fick gehör

Året avslutades med flera tragiska arbetsplatsolyckor, exempelvis den i Sundbyberg då fem personer omkom när en hiss rasade. 2023 var det mörkaste året på länge och totalt omkom 18 personer i byggbranschen. Den 18 december uppmanade Byggnads och Byggföretagen till en tyst minut, som fick stort gehör även utanför byggbranschen. Parterna begärde också ett möte med statsminister Ulf Kristersson, för att diskutera politiska åtgärder för att bryta den negativa trenden.

Område kopplat till mål

Arbetsgivaren ser stora fördelar av att samarbeta med Byggnads för att tillsammans skapa en säker arbetsmiljö och trygg arbetsplats. Sammanfattningsvis arbetar Byggnads för ett ökat demokratiskt inflytande på arbetsplatserna och att alla mår bra på jobbet.

Årets centrala arbetsmiljöutbildningar

- Grundutbildning för regionala skyddsombud.
- OSA och Diskrimineringslagen.
- Handledarutbildning för Arbetsmiljöveckan.
- Två tredagars arbetsmiljökonferenser.
- Utbildningar om narkotika i arbetslivet.
- Utbildning om nattdispens och arbetsmiljö.
- Fem samverkanstillfällen med HSO/HAM.
- Fyra samverkanstillfällen med arbetsmiljöansvariga.

Det här har Byggnads uppnått

- + Stärkt skyddsorganisationen med utökad antal skyddsombud och fler genomförda arbetsplatsbesök.
- + Stärkt medlemmarnas kunskap om de rättigheter de har att kombinera jobb med familjeliv.

Fortsatt utmaning

- Byggbranschen brottas med stora problem till följd av pressade byggtider, fusk och kriminalitet, vilka motverkar och försvårar arbetsmiljöarbetet.

Byggnads unga visar vägen till en modern och schysst byggbransch

Unga Byggare är Byggnads ungdomsorganisation som syftar till att organisera, stärka och aktivera unga byggnadsarbetare som är yngre än 30 år. Under 2023 valdes en ny ordförande och det gjordes stora satsningar för att få i gång verksamheten i hela Sverige.

Under 2023 genomförde Unga Byggare två centrala utbildningar. Målet var att peppa och inspirera deltagarna att sedan genomföra verksamhet både regionalt och lokalt. Utöver det genomfördes sju regionala ungdomskonferenser runt om i landet. Totalt medverkade 97 ungdomar på dessa konferenser. Organisationens stöd till unga, om situationer som kan uppstå eller hur man löser konflikter och tvister, är viktigt.

50

Unga Byggare samlades totalt på årets ungdomskonferenser (2022: 184).

24 423

medlemmar i Byggnads är under 30 år.

4 962

gymnasieelever organiserades. Mål 2023: 6 000.

Under året besöktes 345 gymnasier för skolinformation, för att prata om facket's historia, arbetsmarknadens parter och råd och tips som unga kan behöva veta när de ska ut och jobba eller praktisera.

Område kopplat till mål

Ett stort engagemang läggs på de unga och Byggnads närvaro i skolan startar tidigt för att belysa möjligheterna i byggbranschen. Som komplement till fysisk och lokal närvaro ska Byggnads vara tillgängliga online.

Bordshockey-kväll i Byggnads Mälardalen.

Förenar nytta med nöje

Runt om i landet träffas Unga Byggare lokalt för att utbyta idéer, göra olika aktiviteter och utbildningar. Det kan handla om allt från pizzakvällar och att spela bowling till att ta in intressanta

föreläsare eller diskutera det viktigaste från avtalsrörelsen. Genom att ha kul tillsammans stärker Unga Byggare gemenskapen i facket, samtidigt som unga får bättre koll på sina rättigheter.

Unga Byggare har uppnått

Ny ordförande och flera nya i den Centrala ungdomskommittén ger ny energi i Unga Byggare.

25 procent av Byggnads medlemmar är under 30, vilket visar att facket engagerar även unga.

Fortsatt utmaning

Unga Byggnads organisation stärks successivt men den relativt snabba omsättningen av medlemmar och drivande personer, på en 30-årsstreck, är en fortsatt utmaning.

Workers' Memorial Day – tänd ett ljus

Fredagen den 28 april var det Workers' Memorial Day och Unga Byggare, i alla regioner, genomförde aktioner för att hedra de arbetare som mist livet på jobbet. Trots det viktiga budskapet kommer dagen ofta i skymundan, vilket Unga Byggare vill ändra på genom att tända ljus på platser där byggnadsarbetare dött.

Stärkt internationellt samarbete

Unga Byggare hade under året olika träffar med byggfack från hela Norden samt var representerade på europeiska bygg- och träfederationen, EFBWW:s kongress. De internationella samarbetena är betydelsefulla för att sätta ljuset på ungas situation i byggbranschen.

”Byggbranschen är en framtidsbransch och det är de unga som ska göra jobbet. Men branschen måste bli mer välkomnande, jämställd och utan arbetslivskriminalitet. Unga Byggare ska vara en del av lösningen”

Cajsa Holmqvist
träarbetare
Byggnads Småland-Blekinge

BYGGNADS SMÅLAND-BLEKINGE

Engagerad ny ordförande

2023 valdes Cajsa Holmqvist till ny ordförande för Unga Byggare. Hon kommer från Karlshamn i Blekinge, arbetar som träarbetare och var tidigare ordförande för Unga Byggare i region Småland-Blekinge. Förutom ordförande i den centrala ungdomskommittén (CUK) är hon ordinarie ledamot i regionstyrelsen i Småland-Blekinge. Hon är också väldigt engagerad i medlemskretsen samt håller utbildningen *Påfarten* och är ute på yrkesskolor och informerar om facket för unga.

Som ordförande för Unga Byggare blir hon även adjungerad i Byggnads förbundsstyrelse. Cajsa visar också på möjligheterna att göra comeback efter föräldraledighet.

– Det kändes som jag var körd i min fackliga bana efter föräldraledighet följt av ofrivilliga långa ledigheter. Men tydligen har jag gjort något bra eftersom jag fortsatt blivit nominerad till så fina uppdrag.

”Vi ser otroligt positivt på att få in Målarnas nätverk för kvinnor till Byggnads och Näta. Vi har redan börjat samverka. Fler blir starkare”

Rebecca Ekström
plattsättare
Byggnads Norrbotten

BYGGNADS NORRBOTTEN

Medlemsengagemang, utbildning och organisering i fokus

Norrbotten är en geografiskt stor region. För att fånga upp kvinnliga och icke-binära medlemmar samt potentiella nya medlemmar kombinerar Nätas regionala styrgrupp uppsökande verksamhet på byggprogrammen med lokala medlemsträffar. Verksamheten planeras sedan utifrån de önskemål som styrgruppen får under sina besök. Vid alla träffar finns inslag av medlemsengagemang, utbildning och organisering.

Under 2023 deltog Näta bland annat vid Pride-festivalen i Luleå, hade årsmöte med bowling i Piteå samt två dagars nätverksträff med både gymnasieelever och yrkesaktiva i Kiruna och Gällivare. Årets kickoff, med lasergame och nätverkande i Luleå, gjordes tillsammans med Målarnas nätverk MIRA. Näta hade också aktiviteter tillsammans med nätverket för kvinnor på Strömbäckskolan i Piteå.

Ett starkare Näta

genom en regionalt förankrad organisation

Näta är nätverket för kvinnor i Byggnads. I över 20 år har Byggnads arbetat aktivt med att fackligt organisera kvinnor i byggbranschen. Varje år träffas Näta under en tredagars konferens för att bland annat diskutera fackliga frågor och utbyta erfarenheter.

Årets centrala konferens syftade till att utbilda medlemmar inom organisering, aktivism och politik för arbetare. I år blev den centrala styrgruppen demokratiskt vald för första gången i Nätas historia. **Näta gjorde ett skriftligt uttalande från konferensen om sex timmars arbetsdag, den tyngsta jämställdhetsfrågan för alla i LO.**

Under årets konferens arbetade deltagarna regionvis med att planera verksamheten i respektive region.

Som ett resultat har nu Näta valda styrgrupper och en aktiv verksamhet i samtliga Byggnads regioner.

2 457

kvinnliga medlemmar [2022: 2 412].

2,5 %

av alla medlemmar är kvinnor [2022: 2,4 %].

Under årets Näta-konferens gjordes ett uttalande om 6-timmars arbetsdag.

Näta arbetar för:

- Att kvinnor och män ska ha samma rättigheter och skyldigheter på jobbet.
- Att Byggnads är en kraft för ett jämställt arbetsliv och samhälle.
- Att fler kvinnor blir medlemmar i Byggnads.
- Att fler kvinnor blir förtroendevalda i Byggnads.

Fler aktiviteter

- ▶ Träff med MIRA, Målarnas nätverk för kvinnor. Diskussion om arbetssätt och arbetsordning inför att Målarna blir en del av Byggnads.
- ▶ Träff med brandkvinnor organiserade i Kommunal.
- ▶ Elqvinor deltog i ett par aktiviteter under årets konferens.
- ▶ Möte med riksdagsledamoten Sofia Amloh (s) om fackligt-politiskt arbete.
- ▶ Internationell samverkan. Näta deltog med en representant både på NBTF:s jämställdhetskonferens i Reykjavik på Island och på EBTF:s kongress i Finland.

Område kopplat till mål

Byggnads verkar för att tillsammans med arbetsgivarparten förändra attityden i byggbranschen så att alla som arbetar här känner sig välkomna.

Internationella kvinnodagen – kampanj

På internationella kvinnodagen, den 8 mars, kampanjade Näta på sociala medier under hela veckan. Olika filmer visades med kvinnor som pratade om deras viktigaste fackliga frågor. Debattartiklar och reportage i olika tidningar fick stor spridning i sociala medier.

Utökad gravidförsäkring – äntligen!

En fråga som drivits av Nätas medlemmar såg dagens ljus under året. Den nya försäkringen ger extra skydd vid exempelvis förlossningskomplikationer. Försäkringen togs emot väldigt positivt bland kvinnor i Byggnads.

Det här har Näta uppnått

- +
  - +
  - +
- Andelen kvinnliga medlemmar ökade något under året.
- Näta utsåg en demokratiskt vald central styrgrupp. Nästan alla Byggnads regioner har nu en aktiv verksamhet och demokratiskt valda styrgrupper.
- Ökad internationell samverkan. Kvinnliga nätverk bildas i allt fler nordiska och europeiska byggfack.

Fortsatt utmaning

-
- Ännu återstår mycket arbete innan byggbranschen är fullt jämställd.

Bristen på bostadspolitik

dominerande facklig-politisk fråga

Under det gångna året låg ett stort fokus på att förhålla sig till den nya regeringen. Det handlade om att följa den förda politiken inom områden som är viktiga för Byggnads medlemmar. Det innebar också att träffa företrädare för de olika regeringspartierna.

Den viktigaste politiska frågan för Byggnads under året var bostadspolitik eller snarast bristen på politik inom detta avgörande politikområde. I regeringens budget presenterades inga tydliga förslag för att upprätthålla en hög byggproduktion. Byggnads tog stor plats i debatten och kritiserade tydligt regeringens avsaknad av bostadspolitik. Vi krävde bland annat att sta-

ten gör en rejäl satsning på bostadsbyggande och en kriskommission.

Bakgrunden är att det kraftiga fallet i bostadsbyggandet inte bara leder till problem för många familjer och företag, det riskerar också försämra en redan dalande konjunktur. Detta samtidigt som det idag finns ett uppdämt underskott på nästan 200 000 bostäder i Sverige och underskottet växer.

Namninsamling för att pressa regeringen

I november startade byggnads medlemmar i Stockholm en digital namninsamling för att regeringen ska ta byggkrisen på allvar och sätta in medel för att stimulera bostadsbyggandet. Namninsamlingen spreds på byggarbetsplatser över hela landet och vid årsskiftet hade cirka 13 000 redan skrivit under. Namnunderskrifterna lämnas i februari 2024 över till bostadsminister Andreas Carlson (KD), i samband med en demonstration i Stockholm.

Område kopplat till mål

Byggnads arbetar aktivt för att leda och påverka branschen i positiv riktning. Byggnads driver de frågor som värnar medlemmarnas intressen och tar aktivt strid för medlemmarnas viktigaste krav både i den mediala och den politiska debatten.

Viktiga facklig-politiska händelser

- ▶ Byggnads medverkade vid ett rundabordssamtal om sprängningar som regeringen kallade till.
- ▶ Byggnads var med på ett rundabordssamtal om behovet av bostadspolitik som Socialdemokraterna kallade till.
- ▶ I en debattartikel ställde Byggnads tillsammans med Byggförbundet, Hyresgästföreningen, Sveriges allmännyttan och HSB, krav på en kriskommission för att få i gång bostadsbyggandet.

Det här har Byggnads uppnått

- Byggnads gjorde ett tydligt avtryck i den bostadspolitiska debatten.
- Byggnads stärkte och utvecklade den facklig-politiska samverkan.
- Samverkan med de socialdemokratiska riksdagsledamöterna.

Fortsatt utmaning

Att stå upp för Byggnads medlemmar i relation till den löntagarfientliga politik som nuvarande regering för.

När lyssnade du på en byggnadsarbetare senast?

För att stärka och utveckla den facklig-politiska samverkan med Socialdemokraterna bjöds s-riksdagsledamöter in att besöka Byggnads regioner. Betoningen låg på att politikerna ska lyssna, inte själva prata. Inbjudan handlade om att följa med på ett arbetsplatsbesök, ett krets möte eller en arbetsdag med ett skyddsombud eller en ombudsman. Inbjudan gäller fortsatt åtminstone fram till nästa val.

Samtal med politiska företrädare

Byggnads ledning och förbundsstyrelse träffade under året flera olika politiska företrädare. Det gällde bland andra arbetsmarknadsminister Johan Pehrson, Centerpartiets partiledare Muharrem Demirok och de socialdemokratiska ledamöterna i civil- och skatteutskottet. Därtill besöktes den socialdemokratiska riksdagsgruppen. Träffarna tog upp ämnen som arbetslivskriminalitet, byggbranschens roll i klimatarbetet, bostadspolitik och Byggnads jämställdhetsarbete.

”Om vi ska bibehålla den kunskap vi har måste vi se till att utbildningsplatser ska ingå i alla upphandlingar”

Erik Kristoffersson (t.h)
träarbetare och regional ordförande Unga Byggare
Byggnads MellanNorrland

Arne Westin (t.v.)
Byggnads
MellanNorrland

BYGGNADS MELLANNORRLAND

Byggnads måste verka i politiken

Fack och politik hör ihop. På krets nivå jobbar Byggnads MellanNorrland aktivt med att påverka politiska beslut som rör medlemmarna lokalt. Inför valet gjordes ett handslag med Socialdemokraterna i MellanNorrland om att Örnsköldsviks kommun ska hänvisa till ett markanvändningsavtal för byggande av industrier och bostäder. Efter valet tog Socialdemokraterna fram en motion enligt överenskommelsen som nu är under behandling. Det betyder att de som ska bygga på mark som anvisas av kommunen måste ha svenska kollektivavtal och ta in lärlingar.

Träarbetaren och kretsordföranden Arne Westin var en av dem som var med och gjorde handslaget med kommunen om att schyssta villkor och kollektivavtal ska gälla vid upphandling. Han driver även frågan om att lärlingar borde kvoterats in utifrån hur stora arbetslagen är. – Vi måste utbilda våra lärlingar så att det blir yrkesarbetare av dem. Branschen blir utarmad annars.

”Med stödet från Byggnads har vi kunnat hjälpa över 5 000 medlemmar och deras familjer, från 15 till 85 år. Stort tack, från våra medlemmar till Byggnads medlemmar”

Vasyl Andreyev
ordförande för Ukrainas
byggnadsarbetareförbund PROFBUD

Mikro-yrkesskolor gjuter mod i en tid av krig

Dagen efter Rysslands invasion av Ukraina började Byggnads samla in pengar för att stötta humanitära insatser till det ukrainska byggfacket PROFBUD:s medlemmar. Byggnads samarbetar sedan 2007 med PROFBUD, som har haft stor betydelse för den demokratiska utvecklingen i Ukraina. Insamlingen fortsatte under 2023 och nu betalar stödet korta yrkesutbildningar för återuppbyggnad av boenden och kritisk infrastruktur som bombats sönder av Ryssland.

Under året har Byggnads även varit aktiv i att ta fram ett ramverk för en hållbar återuppbyggnad av Ukraina. Planen används nu av BWI och EFBWW för att påverka makthavare i Europa och globalt.

Med avstamp i ramverket undertecknade EFBWW och byggarbetsgivarna i EU, FIEC, under hösten ett avtal som reglerar hur en återuppbyggnad av Ukraina kan ske, då väl kriget är över.

Internationell facklig samverkan en viktigare kraft än någonsin

I en global värld är det internationella samarbetet en nödvändig del av det vardagliga fackliga arbetet, på nordisk, europeisk och global nivå. Över tolv miljoner byggnadsarbetares gemensamma engagemang är en stark kraft.

Viktiga frågor under året inom *Nordiska bygg- och träfederationen*, NBTF, var samverkan mot arbetslivskriminalitet och exploatering av byggnadsarbetare.

Samarbetet i Europa sker inom *European Federation for Building and Wood Workers*, EFBWW, bland annat avseende minimilöner och tjänste-, utstationerings- och arbetstidsdirektiven. Tillsammans med andra byggfack, förhandlar Byggnads med euro-

peiska arbetsgivarorganisationen FIEC.

Globalt sker arbetet inom *Building and Wood Workers' International*, BWI. Tillsammans arbetar vi för att stärka byggfack där det behövs som mest.

Ärenden drivs även inom ILO, FN:s organ för arbetsmarknadsfrågor, OECD och mot multinationella byggföretag. Byggnads stödjer också uppbyggnaden av byggfack i låg- och medelinkomstländer, via utvecklingsprojekt inom BWI.

Område kopplat till mål

Byggnads är en drivande kraft lokalt, nationellt och internationellt för att främst avtal men också lagar alltid förbättras.

Projekt pågår i totalt 33 länder och involverar 82 fackliga organisationer:
Europa 10 länder, 20 organisationer.
Latinamerika 6 länder, 16 organisationer.
Afrika 12 länder, 25 organisationer.
Asien 5 länder, 21 organisationer.

Viktiga händelser i EU och Norden

Bryt de många leden av underentreprenörer – Kampanj inom EFBWW som tagits emot bra av politiker i EU-parlamentet. Det kommer att bli en viktig fråga i EU-valet 2024.

Nytt asbestdirektiv i EU – Lobbying i EU-parlamentet tillsammans med EFBWW. Under året antogs ett nytt direktiv där skyddet för arbetare förbättras väsentligt.

EFBWW:s kongress i Helsingfors – Förbundsordförande Johan Lindholm valdes om till EFBWW:s ordförande.

Stoppa machokulturen – Allt fler nordiska och europeiska byggfack arbetar, likt Byggnads, mot machokulturen. Flera nätverk för kvinnor, likt Näta etableras.

Stoppa kriminaliteten i den nordiska byggsektorn – Uppstart av praktisk samverkan mellan bygg- och träfacken inom NBTF.

Fortsatt påverkan mot FIFA och Qatar

BWI och Byggnads fortsätter sitt arbete för fackliga rättigheter i Qatar, trots att medias strålkastare släcktes efter fotbolls-VM 2022. Varken FIFA eller Qatar har hållit sina löften om att betala

innestående löner till migrantarbetare. Inget center för migrantarbetare har heller etablerats. Fortsatta påtryckningar behövs.

Kampanj inför fotbolls-VM 2026

Under året startade kampanjen inför fotbolls-VM 2026. Arrangemanget delas mellan Mexiko, USA och Kanada, tre länder med olika utmaningar för arbetstagare. I Mexiko är fackligt engagemang förenat med livsfara och i USA erkänns inte de fackliga rättigheterna. Endast i Kanada finns förutsättningar att förhandla avtal om schyssta villkor för de som bygger infrastrukturen och arenorna.

Byggnads har sedan tidigare ett starkt samarbete med byggfacken i USA. Under 2023 lades grunden för att tillsammans följa upp hur amerikanska och multinationella företag, bland annat Skanska, respekterar rättigheter i arbetslivet vid byggnationer inför VM.

Det här har Byggnads uppnått

- + Framgångsrika kampanjer för färre led av underentreprenörer inom EU.
- + Allt fler europeiska byggfack arbetar, likt Byggnads, mot machokulturen och etablerar nätverk för kvinnor.
- + Byggnads stöttar det ukrainska byggfacket PROFBUD till yrkesutbildningar och ramverk för återuppbyggnad av infrastruktur.

Fortsatta utmaningar

- Kriget i Ukraina fortsätter med stort mänskligt lidande och med stort behov av stöd för återuppbyggnad av byggnader och infrastruktur.
- Ekonomisk oro, krig och instabilitet globalt gör det solidariska arbetet än viktigare.

Byggnads som arbetsgivare

Utvecklande, inkluderande och trygg

Byggnads strävar efter att vara en trygg och inkluderande arbetsgivare med fokus på medarbetarnas trivsel, välbefinnande och utveckling. Vi arbetar kontinuerligt och målmedvetet med ledarskap, organisation, arbetsmiljö, jämställdhet och mångfald.

Byggnads verksamhet ska uppfylla alla lagkrav, föreskrifter och bestämmelser inom anställningsområdet, så väl som inom arbetsmiljöområdet. Att medarbetarna har rätt kompetens, tydlighet i sin anställning och vet vad som förväntas av dem samt tydliga arbetsprocesser, ger en god grund för att skapa en bra och hållbar arbetsplats. Verktögen för en hållbar arbetsplats är: Kollektivavtal, policys och rutiner samt delaktighet och samverkan i verksamhetsplaneringar och riskbedömningar.

Undersökning av arbetsmiljön

Byggnads genomför årligen två fysiska skyddsronder på förbundskontoret samt en större arbetsmiljöundersökning avseende engagemang samt välmående. Resultaten följs upp löpande.

- ▶ Resultat engagemang: 8,1 av 10,0.
- ▶ Resultat välmående: 7,3 av 10,0.

Byggnads har ett HR-nätverk där regionernas 11 HR-ansvariga deltar. HR-nätverket träffas flera gånger per år och samverkar kring arbetsmiljö, arbetsrätt, rekrytering, kompetensförsörjning, och att vara en attraktiv arbetsgivare.

379

anställda totalt, varav 72 på förbundskontoret.

Byggnads förbunds kontor har messsäkrat flera toaletter för en mer jämställd arbetsplats.

Område kopplat till mål

Alla i Byggnads arbetar tillsammans för att uppfylla vision och mål. Med en proaktiv inställning och positivt, konstruktivt språkbruk arbetar vi mot uppsatta mål där rätt person är på rätt plats. Det ska finnas en tydlig ansvarsfördelning och fokus på att inte slösa med resurser, pengar och tid.

Jämställdhet och mångfald

Vid rekrytering av ny personal är jämställdhet och mångfald viktigt, för att få medarbetare med olika bakgrund och erfarenhet. Vid rekryteringar uppmanas underrepresenterade grupper att söka tjänsten. Under året reviderades policyn för kränkande särbehandling och kommunicerades internt.

Engagerade medarbetare

Byggnads undersöker regelbundet den fysiska hälsan genom årliga arbetsmiljöenkäter och samarbetar med företagshälsovården. Vid behov erbjuds stödsamtal och stressreducerande aktiviteter som mindfulness.

Det här har Byggnads uppnått

Goda resultat uppnåddes på årets arbetsmiljöenkät.

En föreläsning om Byggnads värdegrund genomfördes för all personal på förbundskontoret.

HR-nätverket, med förbundet och Byggnads regioner, samarbetar för att stärka organisationen i HR-frågor.

Fortsatta utmaningar

- Området hälsa samt nolltolerans mot kränkande särbehandling, hot och våld är fortsatta utvecklingsområden.
- Flera medarbetare vill förbättra sin hälsa genom att börja träna och få bättre sömn.

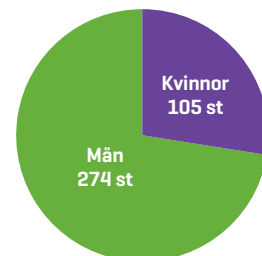
Viktigt värdegrundsarbete

Byggnads värdegrund utgår ifrån värdeorden stark, stolt och trygg.

**STARK
STOLT
TRYGG**

Under året genomfördes en föreläsning i värdegrund för all personal på förbundskontoret tillsammans med företagshälsan. Föreläsningen följdes upp med enhetsvisa samtal.

Fördelning anställda i Byggnads

Byggnadsarbetaren

när läsare långt utanför branschen

Byggnadsarbetaren är tidningen och sajten som alla i branschen läser. Byggnads medlemstidning granskar branschen och besluten och berättar de unika historierna. Brottslighet, ovanliga jobb och vardagens situationer blandas med under cover-gräv, lönebevakning och konkurser. Allt fler vill läsa det tidningen skriver om.

Tidningens texter sprider sig långt utanför Byggnads avtalsgrupper. Kriminaliteten i byggbranschen fortsätter att förskräcka, engagera och dra läsning. Fusk med upphandlingar påverkar ofta gemensamma skattepengar och får många att reagera. Tidningen arbetar med sökordsoptimering (SEO) till varje publicerad artikel.

Antalet tryckta utgåvor per år planeras att minskas i framtiden beroende på bland annat en dyrare och mer osäker distribution.

4,4 miljoner

läsare nåddes av tidningen under året (2022: 3 milj).

95 000

sidhänvisningar, i snitt, gjordes per vecka under året.

Foto: Mergite Fransson

Två byggprojekt i Ursvik, Sundbyberg, blev Årets sämsta bygge 2023. Livsfarliga fallrisker var en av orsakerna.

Starka digitalt

Byggnadsarbetarens digitala nyhetsbrev ökar i popularitet och antal läsare. På sikt kommer nyhetsbrev bli fler och mer riktade. Tidningen satsar även på ökad synlighet på sociala medier. Några exempel är det veckosvop som visas på Instagram varje fredag samt de reels, korta filmer, som läggs upp flera gånger i veckan.

Hårdare klimat

I ekonomiskt oroliga tider i branschen märks ett hårdare klimat, från byggvd:ar som ska stämna tidningen till kriminella med våldskapital. Såväl ombudsmän som journalister hotas. Konsekvensen blir rädda byggnadsarbetare som inte vill berätta.

Byggnadsarbetaren i siffror 2023

Antal utgivna nummer: 11 [11].
Medlemsexemplar: 98 583 [103 112].
Friexemplar: 335 [931].
Betalda prenumerationer: 172 [185].

Siffror för 2022 inom parentes.

Sämsta bygget

Varje år utser redaktionen landets sämsta bygge. Utnämningen bygger på en granskning och informationsinhämtning från bland annat byggfack, Arbetsmiljöverket och egen rapportering. För 2023 blev det byggprojektet Parstugan och Brygghuset i Ursvik, Sundbyberg. Där rådde livsfarliga fallrisker, stängda utrymningsvägar och återkommande stopp på grund av akuta faror.

Det här har Byggnadsarbetaren uppnått

- + Stort intresse för Byggnadsarbetarens artiklar på nätet.
- + Tidningen syns alltmer i flera sociala medier.
- + Nyhetsbrev blir allt populärare och öppnas av allt fler.

Fortsatta utmaningar

- Distribution blir dyrare och mer osäker.
- Oroliga tider ger ett hårdare klimat som hotar yttrandefriheten.

Din medlemsavgift bidrar till ett tryggt och hållbart arbetsliv

Förbundets verksamhet syftar till att försvara medlemmarnas intressen och rättigheter på arbetsplatserna och i samhället. Vi arbetar för trygga anställningar, fackliga rättigheter och bra lön. Så här såg fördelningen ut av förbunds-kontorets kostnader 2023.

Medlemsförsäkringar 16 %

- Olycksfall fritid, Gruppliv och kompletterande TGL

Organisering av medlemmar 11 %

- Stärka våra förtroendevalda
- Utveckla medlemmar och förtroendevalda genom utbildning
- Arbete för tryggare arbetsmiljö
- Försäkringsfrågor
- Stödja och utveckla våra nätverk Unga Byggare och Näta

Kommunikation och opinionsbildning 5 %

- Intern och extern kommunikation
- Pressarbete
- Marknadsföring
- Hemsida och sociala medier
- Omvärldsbevakning

Kongress och förbundsfullmäktige 1 %

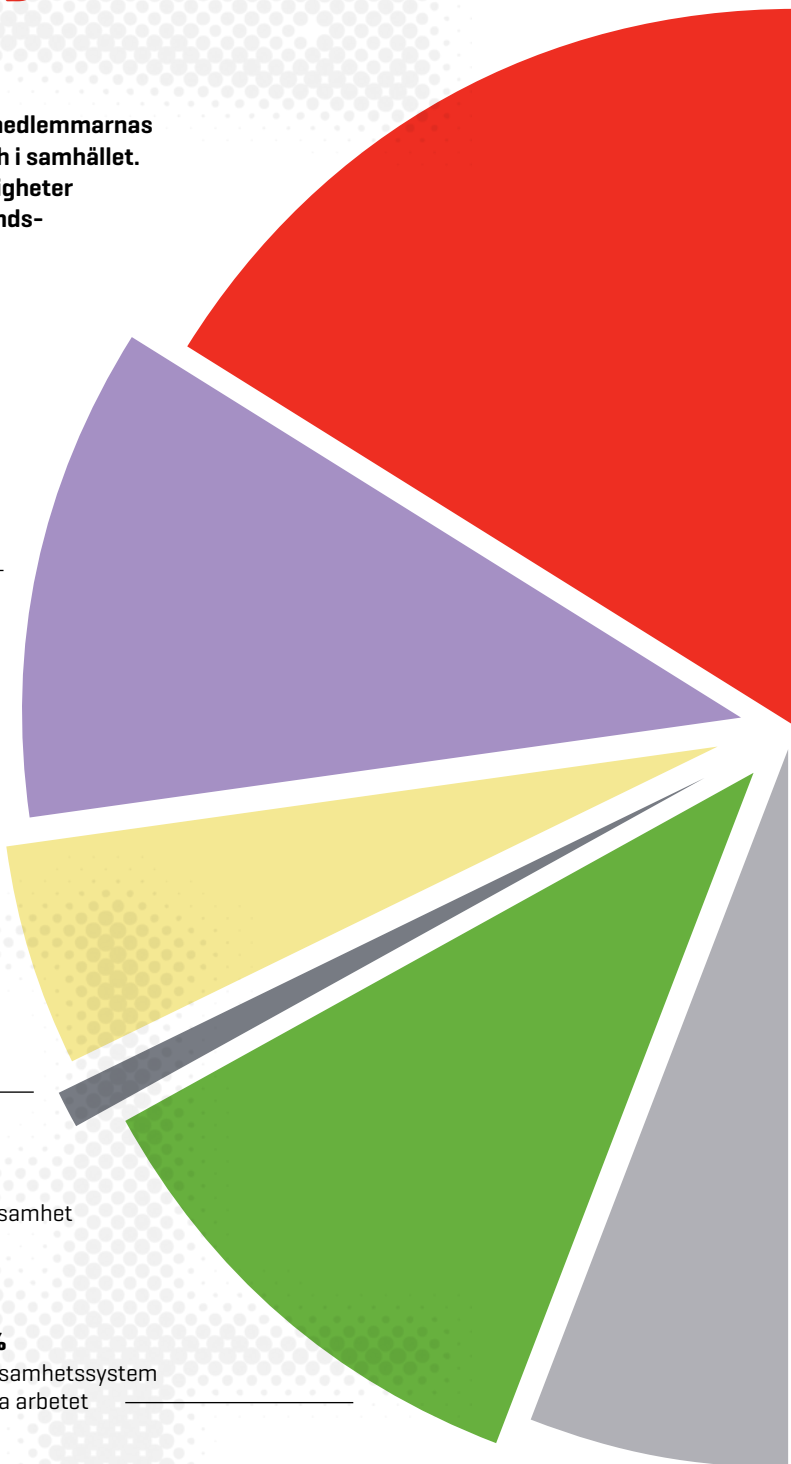
- Motionshantering
- Planering och utförande av kongress och förbundsfullmäktige
- Godkännande av föregående års verksamhet
- Beslut om verksamhetsmål och budget för kommande år

IT-utveckling 11 %

- Utveckling av verksamhetssystem för att effektivisera arbetet

Medlemscentret 6 %

- Professionell medlemservice och rådgivning via telefon och e-post

Ledningsstabens arbete 8 %

- Planerar och leder verksamheten på förbundskontoret utifrån medlemmarnas och kongressens beslut
- Driver facklig-politiska frågor

Förbundsstyrelsen 1 %

- Regionernas ordföranden och ledningen på förbunds-kontoret sammanträder en gång i månaden och beslutar om den löpande verksamheten

Löpande administration 12 %

- Ärende- och dokumenthantering
- Planering av konferenser och möten
- Fastighets- och lokalkostnader
- Ansvarar för strategiska ekonomi- och personalfrågor
- Anställda i organisationen vidareutbildas för att ständigt bli bättre på att möta medlemmarnas behov

Medlemstidning 5 %

- Självständigt redaktionsarbete som bevakar byggbranschen utifrån arbetstagarens perspektiv

Avtal och förhandlingar 14 %

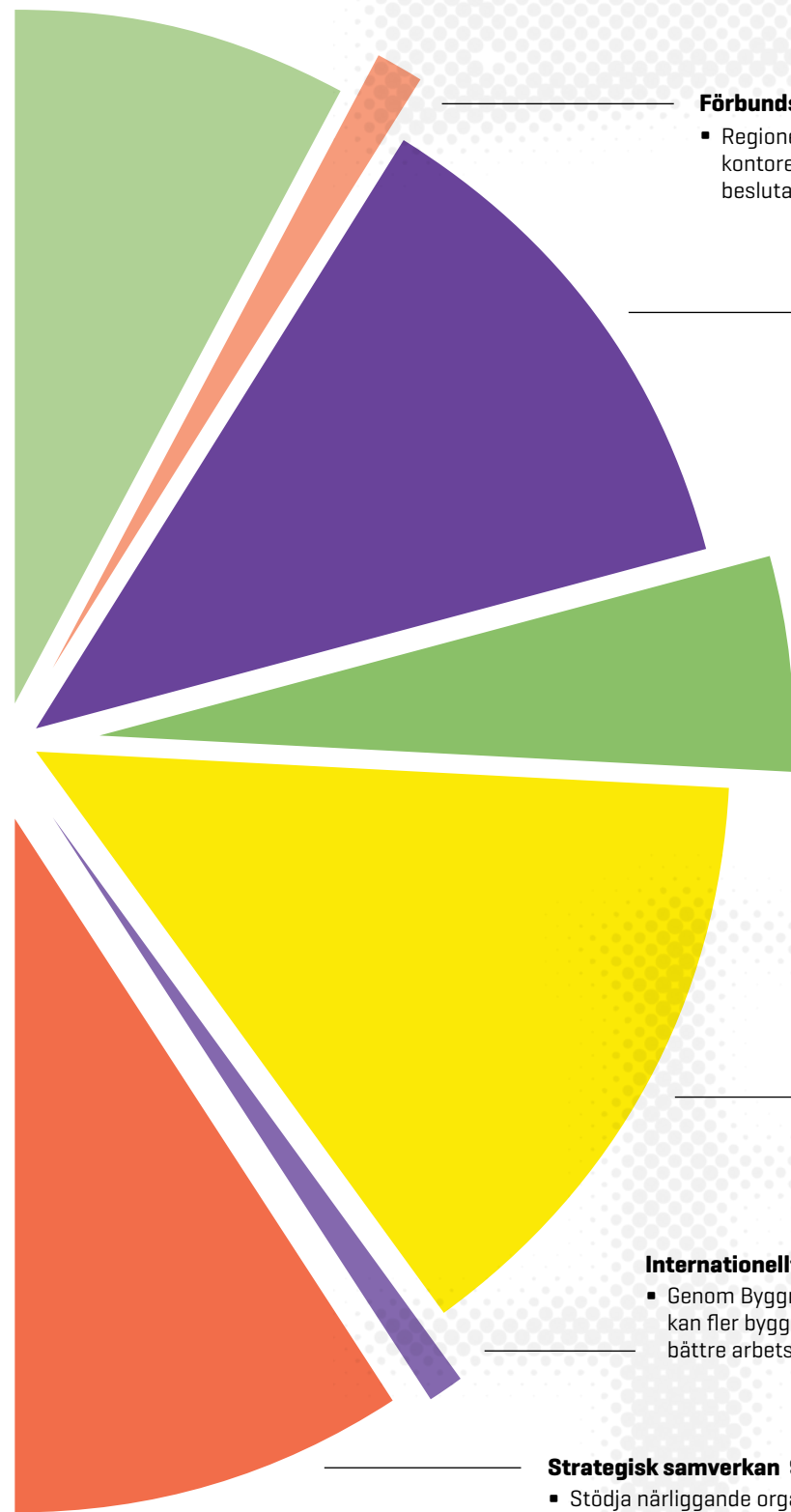
- Bevakning av kollektivavtal
- Driva rättsärenden
- Förhandla med arbetsgivare

Internationellt arbete 1 %

- Genom Byggnads globala engagemang kan fler byggnadsarbetare i världen få ett bättre arbetsliv

Strategisk samverkan 9 %

- Stödja närliggande organisationer såsom LO, ABF, BWI och EFBWW

Byggnads Hållbarhetsredovisning

Beatrice Andersson, grävmaskinförare.

OBS! Centralsmör
är fylld med NM
Life Grease EP2
Vår butik
Haga, Box 10, SE-18
www.hita.se
HITACHI

HITACHI
Haga, Box 10, SE-18
www.hita.se

Hållbarhetsredovisning 2023

Vår huvudsakliga uppgift är att tillvarata medlemmarnas intressen på arbetsplatsen, arbetsmarknaden och samhället i övrigt. Vi organiserar arbetstagare inom byggbranschen, tecknar avtal och samarbetar nationellt och internationellt. Byggnads är en demokratisk organisation och vi tror på alla människors lika värde och rätt. Vi står inför en klimatomställning där byggbranschen kommer drabbas stort. Byggnads har ett stort ansvar att bidra så att detta sker på ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart sätt och i detta arbete följer vi målen i Agenda 2030.

Enligt redovisningsprinciper är Byggnads och andra större organisationer och bolag skyldiga enligt årsredovisningslagen (1995:1554), att upprätthålla en hållbarhetsredovisning som beskriver de största verksamhetsriskerna utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Den gäller inom följande områden: Sociala förhållanden, personal, mänskliga rättigheter, miljö och antikorrup­tion. Hållbarhetsredovisningen omfattar förbundskontorets verksamhet, men mycket av vårt hållbarhetsarbete är gemensamt för hela Byggnads organisation.

Byggnads målplan 2023

- Genomföra minst 17 000 arbetsplatsbesök, varav 2 000 UVA-möten. **Resultat:** 18 267/1 165 [14 461/911].
- Minst 106 000 medlemmar varav minst 6 000 elevmedlemmar. **Resultat:** 99 600/4 962 [102 044/5 357].
- Genomföra 1 700 fackliga utvecklingssamtal med förtroendevalda. **Resultat:** 753 [788].
- Genomföra Påfarten för 1 500 deltagare. **Resultat:** 1 804 [1 284].
- Minst 300 fullmaktstagare. **Resultat:** 255 [223].
- Driva på löneutvecklingen och ta fram en lönestrategi i varje region. Siffror för 2022 inom parentes.

Våra intressenter

Våra intressenter är Byggnads medlemmar först och främst. Men även:

- Anställda på förbundskontoret.
- Byggnads regioner (egna juridiska personer).
- Förtroendevalda.
- Samarbetspartners inom arbetar- och fackföreningsrörelsen, nationellt och internationellt.
- Arbetsgivare inom Byggnads avtalsområden.
- Leverantörer av varor och tjänster.
- Politiker.

Byggnads ledord

Våra värdeord beskriver Byggnads viktigaste karaktärsdrag och hur vi vill uppfattas. Orden ger positiv vägledning i det dagliga arbetet tillsammans och för var och en.

STARK

I Byggnads är vi starka. Både genom den mentala och fysiska styrkan hos våra medlemmar, men också genom sammanhållningen i arbetslaget och den kollektiva kraften i en fackförening. Vi står upp för varandra när det behövs och tillsammans gör vi ett bättre arbete och skapar bättre arbetsplatser. Detta bidrar till mål 5 och 8.

Byggnads viktigaste bidrag till ett hållbart samhälle utgår från medlemmarna.

STOLT

I Byggnads känner vi stolthet över vår yrkeskompetens och skicklighet. Vi är också stolta över det fackliga kunnandet och stora engagemanget som finns hos våra förtroendevalda. Vi backar inte för svåra uppgifter, varken yrkesmässiga eller fackliga, och tas därför på allvar och möts med respekt. Detta bidrar till mål nummer 4.

TRYGG

Trygghet är kanske Byggnads viktigaste värde. Byggbranschen är ett av Sveriges farligaste yrkesområden, men vi gör allt för att den ska bli säker och trygg. Vi ger även trygghet genom kollektivavtal, försäkringar och medlemsförmåner och visar omtanke om alla, oavsett ursprung, kön och identitet. Detta bidrar till mål nummer 3 och 16.

”Medlemscentret är alltid tillgängligt med hjälp och goda råd för våra medlemmar. Tillsammans hjälps vi åt att bevaka och upprätthålla våra avtal”

Lukas Messing
Byggnads medlemscenter

Vi behöver bli fler medlemmar för att med framgång kunna driva fackliga frågor och vara en stark påverkansfaktor inom politiken.

Byggnads medlemscenter

Under det gångna året har Byggnads medlemscenter fortsatt att möta och hantera det höga trycket från våra medlemmar med en kombination av traditionell facklig rådgivning och innovativa digitala lösningar. Vårt mål att erbjuda snabb och kvalificerad rådgivning om kollektivavtal, medlemskap och yrkesliv har varit centralt i arbetet för att stödja medlemmarna.

Enheten fortsatte framgångsrikt sin digitaliseringsresa genom att införa en AI-driven chattbot och planera för en kommande voicebot. Detta ökade inte bara medlemmarnas möjlighet till självbetjäning utan förbättrade också tillgängligheten till medlemscentret dygnet runt. Att bli medlem är nu enklare än någonsin,

och våra medlemsrådgivare står redo att hjälpa närhelst det behövs.

Byggnads medlemscenter ser tillbaka på 2023 som ett år av fortsatt engagemang och innovation. Trots utmaningarna stärktes vår position som en pålitlig resurs för medlemmarna genom att kombinera traditionell facklig expertis med modern teknologi.

Vi ser fram emot att fortsätta utveckla och anpassa våra tjänster för att möta medlemmarnas behov och utmaningar i framtiden.

90,5 %

är nöjda eller mycket nöjda med Byggnads medlemscenter, en ökning med 2 % från 2022.

Medlemmarnas nöjdhet med Byggnads generellt (så kallad NPS) har ökat från 32 (2022) till 40.

Under året togs det fram ett 20-tal filmer där fackliga begrepp förklaras på ett enkelt sätt. Filmerna har spridits i sociala medier, Byggnads chattbot och i annan medlemskommunikation.

Styrdokument

Politys och riktlinjer

Byggnads har flertalet policy och riktlinjer avseende:

- Arbetsmiljö.
- Policy mot droger och skadligt bruk.
- Policy hot och våld.
- Policy gällande IT och telefoni.
- Policy för jämställdhet i arbetslivet.
- Kommunikationspolicy.
- Krishanteringsplan.
- Policy mot kränkande särbehandling.
- Policy rehabilitering.
- Policy representation och gåvor.
- Webb och sociala medier.
- Resepolicy.
- Lägenhetspolicy.
- Riktlinjer för inköp av varor och tjänster.
- Visselblåsarpolicy.

Övriga styrdokument

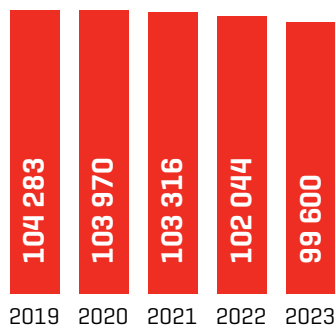
- Byggnads förbundskontors kollektivavtal (2 st).
- Verksamhetsplan.
- Reglemente.
- Arbetsordning förbundsledning 2023.
- Byggnads 2030.
- Målplan 2023.
- Ekonomiska styrdokument Budget – riktlinje för kongressperioden 2022-2026.
- Byggnads stadgar.

Socialt ansvar

Vi arbetar för trygga anställningar, fackliga rättigheter och bra lön. Detta gäller även när Byggnads är arbetsgivare. Kollektivavtalet är vårt främsta verktyg för att reglera förhållandet mellan parterna på arbetsmarknaden. Vi arbetar för att skapa bra arbetsmiljö och anständiga arbetsvillkor för medlemmar och genom fullmakter till förtroendevalda kommer förhandlingsarbetet nära arbetsplatsen.

Lågkonjunkturen har ytterligare försvårat rekryteringsarbetet och vi ser ett fortsatt minskat medlemsantal för Byggnads. Byggekrisen har medfört en ökad arbetslöshet bland våra medlemmar. Byggnads kunde dock upprätthålla en hög närvaro på arbetsplatserna. Tack vare goda resultat från möten med yrkeslever på skolorna lyckades de vikande medlemssiffrorna stävjas och till viss del hämtas upp under årets sista kvartal.

Medlemsutveckling 2019-2023

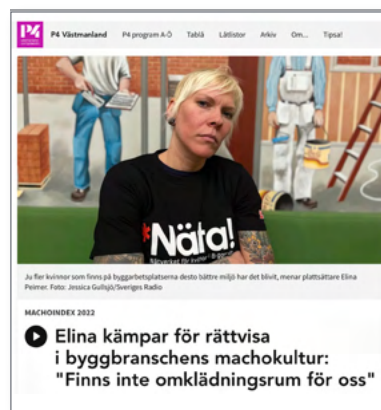

Vi fortsätter att utveckla och framtidssäkra vår organisation genom utbildningar av förtroendevalda, medlemmar och nya medlemmar. *Påfarten* och *Vägen framåt* har haft högt deltagarantal vilket vi ser positivt på. Läs mer om Byggnads medlemsutveckling, fackligt förtroendevalda och utbildningar på sidorna 14-18.

Jämställdhet och mångfald

Jämställdhet var en viktig del i de avtalskrav Byggnads lade fram i avtalsrörelsen. Förra årets Arbetsmiljövicka, om psykosocial arbetsmiljö, banade väg för att få igenom våra krav, lås till duschar och avskilda omklädningsrum (fullt genomförda 2029).

Högre föräldralön, extra tillägg vid vab, mer arbetstidsförkortning samt att vab och föräldraledighet inte ska påverka avtalspensionen, är ytterligare viktiga jämställdhetskrav vi fick gehör för i avtalsrörelsen. Läs mer på sidan 10 i vår verksamhetsberättelse.

Elina Peimer, Nätas styrgrupp, pratade i radio om Byggnads avtalskrav på separata omklädningsrum. Något som vi också fick igenom.

På förbundskontoret menssäkrade vi arbetsplatsen genom att utvalda toaletter blev utrustade med gratis mensskydd. Att menssäkra en arbetsplats innebär att toaletter har följande:

- ▶ Mensskydd
- ▶ Papperskorg
- ▶ Handfat och tvål

Näta

Nätverket för kvinnor i Byggnads, är en viktig knutpunkt för kvinnor i branschen. Aktiva nätverk finns nu i Byggnads samtliga elva regioner. Läs mer i verksamhetsberättelsen på sidorna 24-25.

Socialt ansvar

Uppföljning, nyckeltal

	2021	2022	2023
Antal medlemmar i Byggnads	103 316	102 044	99 600
Varav andel kvinnor	2 179	2 412	2 457
Antal nytecknade kollektivavtal/hängavtal	1 819	1 660	1 715
Antal tvister avseende brott mot kollektivavtalen	4 584	5 924	4 263
Antal förtroendevalda, varav arbetsplatsombud resp. skyddsombud	6 765	6 512	6 441
Antal besök på arbetsplatser av regionala skyddsombud (RSO)	7 627	4 572	6 486

Riskbedömning räddar liv

En rapport från Arbetsmiljöverket 2019 visar att samtliga granskade dödsolyckor sannolikt hade kunnat undvikas med ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete och säkerhetskultur. Under vecka 43 genomförde Byggnads skyddsombud 1 305 kontroller på byggarbetsplatser över hela landet för att undersöka hur företagen arbetar förebyggande med riskbedömningar. *Arbetsmiljöveckan* är den största enskilda arbetsmiljöinsatsen i Sverige för att stärka kunskap, för att rädda liv och skapa ett hållbart arbetsliv. Insatsen fick också stort genomslag i media, framför allt i lokal radio och TV.

Arbetsplatsolyckorna, även dödsolyckorna, ökar i Sverige och byggbranschen hör till de värst drabbade sektorerna.

Säkrare ställningar – utan fusk

Byggnads drev från 2020 fram till juli 2023 det så kallade *Ställningsprojektet*. Projektet syftade till att genomlysna ställningsbranschen och utarbeta förslag till strategi för att komma till rätta med den underbudskonkurrens och det systematiska kringgåendet av lag och kollektivavtal som råder i ställningsbranschen. Läs mer sidan 9.

Regionala skyddsombud

6 486

besök gjordes på arbetsplatserna av Byggnads regionala skyddsombud. Sedan 2020 har de tillträdde till alla arbetsplatser med kollektivavtal.

Riskanalys

En stor risk för Byggnads är minskat medlemsantal och sjunkande organisationsgrad. Då kan vi förlora legitimitet på arbetsplatserna och det blir svårt att utföra vårt grunduppdrag. Det är också en stor risk för kompetensbrist i byggbranschen om många medlemmar väljer att gå ur Byggnads.

Andra områden som riskerar att nedprioriteras i vår analys:

- ▶ Arbetsmiljö och säkerhet.
- ▶ Ordning och reda.
- ▶ Mänskliga rättigheter.
- ▶ Jämställdhet.

Fairtrade

Fairtrade är en internationell certifiering av råvaror som odlas i låginkomstländer och som syftar till en långsiktig och hållbar handel för bättre arbets- och livsvillkor. Byggnads står bakom idén om att solidariskt bidra till detta och är en av organisationens medlemmar.

Våra profilprodukter köps in enligt rättvisemärkningar, förbrukningsmaterial såsom kaffe på förbundskontoret är även Fairtrade-märkt.

Socialt ansvar – risker

- Minskat medlemsantal på grund av tappat förtroende, eller upplevelse av att Byggnads inte sköter sitt uppdrag.
- Omfattningen av kriminaliteten i byggbranschen gör arbetare mer utsatta i arbetet och att arbetsvillkoren försämras.
- Felbedömningar, otillräckliga interna rutiner, mänskliga fel, felaktiga system i verksamheten.
- Globaliseringen och den fria rörligheten försvårar möjligheten att upprätthålla nationella lagar och avtal. Företag kan utnyttja arbetstagare i en utsatt position.
- Politiska beslut och lagförändringar som påverkar verksamheten.
- Bristande säkerhet, som kan skada anställda, medlemmar, företag och samarbetspartners. Inbegriper både fysisk och psykosocial arbetsmiljö samt data som Byggnads har.

Policyer och styrdokument

- Byggnads 2030 – vision, mål och insatser.
- Målplan 2023.
- Ekonomiska styrdokument.
- Stöd och checklistor för hot- och våldssituationer.
- Byggnads stadgar.

Byggnads medlemscenter

Uppföljning, nyckeltal

	2021	2022	2023
Kontakter totalt	52 545	83 557	81 222
Värvade medlemmar	1 813	1 751	1 969
Förhindrade utträden	1 026	1 021	1 496
Svar/månad från chattbot	–	11 000	10 660

Demokrati

I maj hade vi vårt första fysiska förbundsfullmäktige på länge. Åren 2020-2021 genomfördes mötet digitalt och 2022 hade vi vår kongress (högsta beslutande instans).

Byggnads regioner arbetade aktivt med att få igång sina medlemskretsar. Varje region är indelat i geografiska kretsar och målsättningen är att det ska finnas en krets per kommun. Medlemskretsen har till uppgift att skicka motioner och välja ledamöter till regionfullmäktige samt nominera ledamöter till avtalsråd, förbundsfullmäktige och kongress.

Mänskliga rättigheter

Byggnads arbete för mänskliga rättigheter handlar om att utifrån FN:s och ILO:s regelverk värna alla arbetstagares rätt att vara med i en fackförening och att förhandla kollektivt.

Byggnads har även ett stort internationellt engagemang genom BWI och den europeiska byggfederationen EFBWW. 2022 arrangerade Qatar fotbolls-VM. Byggnads och BWI ställde krav på att inrätta ett center för migrantarbetare, för att säkerställa mänskliga och fackliga rättigheter. Efter att strålkastarna släckts i arenan fortsätter vårt arbete för migrantarbetarna i Qatar.

”Var och en har rätt att bilda och ansluta sig till fackföreningar för att värna sina intressen”

Artikel 23, paragraf 4, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.

Vi startade en kampanj inför fotbolls-VM 2026. Arrangemanget delas mellan Mexiko, USA och Kanada. Byggnads och amerikanska byggfacken, inklusive Skanska, samarbetar för att granska och säkerställa respekt för arbetstagarättigheter vid byggnationerna inför evenemanget.

Sedan Rysslands fullskaliga invasion i Ukraina har Byggnads via sin solidaritetsfond samlat in pengar till byggfacket PROFBUD. Pengarna har

Byggnads anställda

Nyckeltal	2021	2022	2023
Antal anställda	72*	74*	379
Andel kvinnor	33*	34*	105
Andel män	39*	40*	274

*Från och med 2023 beräknas nyckeltalen för alla anställda, både i regioner och på förbunds kontor. Tidigare siffror avser endast förbunds kontoret.

gått till humanitärt stöd och även till korta yrkesutbildningar för återuppbyggnad av boende och infrastruktur. Läs mer på sidan 29 i verksamhetsberättelsen.

Byggnads strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare med fokus på en trygg och inkluderande arbetsmiljö.

Ett hållbart arbetsliv för våra anställda

Genom kontinuerligt arbete med ledarskap, arbetsmiljö, jämställdhet och mångfald skapas förutsättningar för medarbetarnas trivsel. Verktyg som kollektivavtal, policys och arbetsmiljöundersökningar används för att säkerställa efterlevnad av lagkrav och skapa en hållbar arbetsplats. Åtgärder vidtas baserat på resultat från arbetsmiljömätningar, inklusive revidering av

policys och utbildning i organisatorisk och social arbetsmiljö. Byggnads HR-nätverk består av 11 HR-ansvariga i regionerna. Nätverket träffas flera gånger per år och samverkar kring arbetsmiljö, arbetsrätt, rekrytering, kompetensförsörjning, och att vara en attraktiv arbetsgivare.

Händelser under året:

- ▶ Arbetsmiljöundersökning på förbunds kontoret.
- ▶ Psykosocial skyddsronnd på förbunds kontor och i flera regioner.
- ▶ Fysisk skyddsronnd.
- ▶ Föreläsning om värdegrund på förbunds kontoret.
- ▶ Revidering av policys för *Hot och våld samt Kränkande särbehandling*.

Vikten av politisk påverkan

Få branscher är så beroende av politiska beslut som byggbranschen. Vi driver de frågor som värnar medlemmarnas intressen och tar aktivt strid för de viktigaste kraven i den politiska debatten:

- En byggbransch fri från kriminalitet.
- Bostadspolitik för oss som bygger Sverige.
- En säker arbetsmiljö med nollvision.
- Klimatomställningen för de gröna jobben.

”Politiken måste vakna och ta ansvar för bostadsbyggandet”

Casper Hedlund, snickare

Ekonomiskt ansvar

Byggnads ekonomiska resurser används för medlemmarna på ett effektivt och ansvarsfullt sätt. Kontroll över intäkter och kostnader säkerställs genom verksamhets- och affärssystem och genom processer för korrekt redovisning.

Byggnads stadgar och placeringsreglemente redogör för hur kapitalförvaltningen ska hanteras ur ett risk- och avkastningsperspektiv samt utifrån hållbarhet. Resultat från kapitalförvaltningen återfinns i förvaltningsberättelsen. Stadgarna säger i korthet att minst 1/3 av tillgångarnas värde ska investeras i räntebärande tillgångar och fastigheter. Placeringar bör ske i flera olika tillgångsslag för att minimera riskerna.

Hållbarhetskriterier är väsentliga vid val av investering. Förvaltare är ålagda att följa placeringsreglementet vid investering men behöver även i sin tur bedriva ett internt hållbarhetsarbete. Byggnads följer regelbundet upp att kriterierna efterlevs. Förbundet är anslutet till ESG4-Real för att vara med och driva utvecklingen inom ansvarsfulla investeringar och obligatorisk ESG-integration.

Placeringar får ske i företag som följer ILO:s kärnkonventioner och OECD:s riktlinjer för multinationella företag. OECD:s riktlinjer berör bland annat miljöskydd, konkurrens, finansiering, mutor, beskattning, vetenskap och teknologi. Placeringar ska inte ske i företag som bryter mot FN:s konvention om mänskliga rättigheter eller som kan förknippas med antifacklig verksamhet, oacceptabla arbetsförhållanden, barnarbete eller miljöbrott.

Placeringar ska inte heller ske i företag som tillverkar klustervapen, landminor och andra jämförbara vapen.

Vid avvikelser behöver innehaven hanteras. Dialog sker med förvaltaren och därefter behandlar förbundets placeringskommitté ärendena innan beslut tas kring om innehav skall avyttras. Om innehaven kan användas för påverkan i linje med förbundets värderingar ska de övervägas.

Byggnads investeringar i skog bidrar till riskspridning av tillgångarna men kompenserar även för andra investeringars koldioxidavtryck.

Årligen kan skogsinvesteringarna beräknas binda cirka 40 000 CO2 eq tn.

En uppföljning av hur hållbarhetskriterierna efterlevs genomfördes under senhösten 2023. Analysen visar att andelen förvaltad kapital i bolag med låg hållbarhetsprofil är fortsatt låg. Utifrån screeningen kommer dialog föras med aktuella fondförvaltare.

Motverkande av korruption

Våra medlemsintäkter används effektivt och riktat mot den fackliga kärnverksamheten. Öppenhet och transparens skapar förtroende och säkerställer att varje ekonomiskt beslut gynnar medlemmarna, direkt eller indirekt.

Byggnads riktlinjer för inköp av varor och tjänster, lägenhetspolicy samt Byggnads policy för representation och gåvor är viktiga verktyg för att motverka korruption.

Avtalsrörelsen påverkar

Under vårens avtalsrörelse kom Byggnads och arbetsgivarorganisationerna överens om vilka löner och villkor som ska gälla på arbetsplatsen på fem olika avtalsområden. Den svenska partsmodellen med regelbundna förhandlingar är grundläggande för att omfördela

Ekonomiskt ansvar – risker

- Tappat medlemsförtroende vid ovarsamhet med medlemmarnas pengar.
- Det ekonomiska resultatet kan försämrats av t ex; större medlemstapp, dålig investering, finansiella åtstramningar eller ett stort skadestånd.
- Konsekvenser av politiska beslut som påverkar verksamheten.
- Minskad konkurrens bland leverantörer, samma avtal i många år.
- Ögentligheter och korruption i exempelvis affärsrelationer.

företagens vinster och jämna ut inkomstskillnader i samhället. De nya avtalen omfattar en rekordhöjning av lönen på 7,4 procent över två år. De nya avtalen innebär också en höjd pensionsavsättning och höjd reseersättning eller restidsersättning.

Ny satsning mot kriminell verksamhet – Svensk Byggtroll

I årets avtalsrörelse enades parterna om att inrätta ett branschtäckande kontrollsystem för att stoppa arbetslivskriminalitet, fusk och lönedumping: *Svensk Byggtroll*. De senaste decenniernas utveckling med allt fler underentreprenörer har gjort branschen mer svårkontrollerad, vilket resulterat i sämre villkor och arbetsmiljö för anställda samt att seriösa företag konkurreras ut. Att kunna göra fördjupade kontroller av löner och ersättningar på ett nytt och kollektivavtalsreglerat sätt är därför avgörande för en hållbar utveckling av byggbranschen. Avtalsresultatet har föregåtts av det projekt, FIMLOK, som Byggnads driver för att utbilda ett stort antal ombudsmän och förtroendevalda i att metodiskt kontrollera uppgifter från företagen mot olika myndigheter, databaser och system. Metoden har väckt stort intresse från flera företag.

Miljöansvar

För en organisation med 379 anställda, knappt 100 000 medlemmar och cirka 7 000 förtroendevalda har Byggnads ett stort miljöansvar. I en tid av klimatförändringar är det nödvändigt med ett integrerat miljöarbete i verksamheten. I alla nya processer finns miljöaspekten med som krav och det befintliga ses över vid exempelvis nyteckning av avtal. Enligt Byggnads resepolicy ska miljömässig hänsyn tas vid bokning av resor, och tåg ska prioriteras före flyg. Efter pandemin sågs en ökning av digitala möten och detta kvarstår. Medarbetare överväger noga möten på annan ort. Detta är positivt både ur kostnads- och miljöhänseende.

Miljöarbete under året

- ▶ Byggnads ökade sina investeringar i skog. Våra investeringar bidrar, utöver en bättre risk-spridning av tillgångarna, till ett lägre klimatavtryck och minskad koldioxidbelastning.
- ▶ Byggnads fortsätter utveckla sin digitala kommunikation. Rörlig bild används mer istället för stora trycksaker. Byggnads chattbot på webben, flera digitala utbildningar och en röstrobot är ytterligare ett steg mot en mer digitaliserad och klimatsmart medlemskontakt.
- ▶ Arbetet för att minska antalet brevutskick fortsätter. Exempelvis fortlöper kampanjen om att sätta betalningar av medlemsavgiften på autogiro. Även annan medlemskommunikation har under året slussats över till sms och digitala informationsbrev.
- ▶ De leverantörer som Byggnads ingår avtal med ska ha ett formulerat miljöarbete. Både Byggnadsarbetaren och alla Byggnads trycksaker trycks på ett svanen-godkänt papper och profilprodukterna är, i möjligaste mån, både miljömärkta och Fairtrade-märkta.
- ▶ Digitala möten fortsätter i stor utsträckning.

Klimatarbete

Byggnads skrev en klimatrappport 2022, *Världens viktigaste bygge*. Ett program för en klimatneutral och hållbar byggbransch som tar ett helhetsgrepp över både branschens klimatomställning och byggbranschens nyckelroll i samhällets omställning.

På Byggnads kongress 2022 bifölls motioner om att förbundet bland annat ska verka för att arbetsgivare och anbudslämnare säkerställer att klimatsmarta lokala och regionala resurser som finns tillgängliga beaktas och gynnas vid upphandling av byggprojekt. Även att arbetsgivarens personal har de kompetenser som behövs för att byggnationen, genom smarta kontroller av transporter och materialval, lämnar så lite klimatavtryck som möjligt i hela entreprenadkedjan.

Resor flyg och tåg

	2021	2022	2023
Antal flygresor	274	316	929
Rest antal km FLYG	279 953	322 971	939 284
Utsläpp CO2 FLYG KG	34 607	35 534	106 225
Antal tågresor	466*	397*	1 300*
Rest antal km TÅG	215 963	205 789	613 882
Utsläpp CO2 TÅG KG	0,89	0,82	2,5
Antal tågbiljetter	1 037	882	2 888

* Antalet tågresor är 45 % av antalet tågbiljetter.

En tågresa tur/retur kan av tekniska skäl innehålla en eller flera biljetter.

Policyer och styrdokument

- Policy vid resor.
- Riktlinjer för inköp av varor och tjänster.

Miljöansvar – risker

- Klimatförändringar.

Med anledning av detta startade Byggnads en klimatgrupp på förbundskontoret. Gruppen gick ut med en enkät i juni 2023, för att stämna av hur det såg ut på arbetsplatserna med klimatarbetet. Enkäten fick kloka svar som ledde till att en referensgrupp om sex medlemmar från hela Sverige utsågs. Gruppen träffades digitalt under hösten för en workshop där författaren av klimatrapporten Kristian Skånberg bjöds in.

Hållbara leverantörskedjor

FF Profilreklam som Byggnads köper sina profilprodukter ifrån har certifiering om miljö (ISO 14001), kvaliteten (ISO 9001) och arbetsmiljö (ISO 45001). Under 2024 kommer vi även kunna klimatkompensera inköp.

Samtal har påbörjats för att börja mäta utsläppen av distribution och tryck.

Fastigheter 2023

Byggnads äger ett antal fastigheter och flertalet av dessa förvaltas av Riksbyggen. Miljöarbetet är viktigt för Byggnads och 2018 påbörjades arbetet med att minimera fastigheters avtryck på miljön.

Några exempel på åtgärder vi gjorde för att uppnå våra mål:

- ▶ Närvarostyrd LED-belysning i samtliga fastigheter.
- ▶ Avfallssortering, inklusive matavfall i de fastigheter där det är möjligt.
- ▶ Genomförd energitredning av samtliga fastigheter.

Detta resulterade bland annat i att samtliga fastigheter nu har anslutits till en driftportal. Detta möjliggör en mer effektiv driftoptimering och kommer på sikt sänka förbrukningen av värme, varmvatten och el.

Målet är att sänka energiförbrukningen med 15 - 25 %.

Exempelfastighet KV: Hägerberget 53

	2022	2023	Besparing
Fjärrvärme [KWh]	739 767	610 956	128 811 [17%]

Utsläpp av CO2:

El	0 ton
Fjärrvärme	97 % förnybar eller återvunnen energi

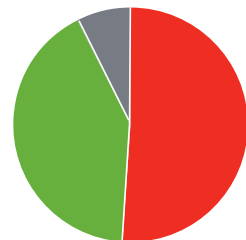
Den el som fastigheterna förbrukar består sedan länge av 100 % förnybar och med energikällor som sol, vind, vatten och biobränsle – helt utan fossila CO₂-utsläpp. Fjärrvärmens består av 97 % förnybar eller återvunnen energi.

Det fortsatta arbetet

Under 2024 kommer vi se över möjligheten till helt klimatneutral uppvärmning. Vi kommer även påbörja arbetet med att aktivt hitta och vidta förebyggande åtgärder för att säkra husen mot översvämningar, värme, stormar etc. för att i största möjliga mån skydda våra fastigheter och våra hyresgäster.

Policy för tjänstebilar

En policy för Byggnads tjänstebilar togs fram 2020. Detta innebär att 92 % av Byggnads vagnpark nu är el- eller hybridbil.

■ Laddhybrider, 51 %
■ El, 41 % ■ Fossila, 8 %

Det fortsatta hållbarhetsarbetet

Som facklig organisation med knappt 100 000 medlemmar arbetar vi vidare med målen i Agenda 2030. Social hållbarhet med anständiga arbetsvillkor, jämställdhet och mångfald är något vi fortsätter sätta högt på agendan. Tidigare enkätundersökningar gällande Byggnads hållbarhetsarbete visade på att arbetet är bra men att mer behöver göras.

Därför är vårt fokus framåt:

- ▶ Uppdatera mål och strategier på ett tydligare sätt.
- ▶ Öka medvetenheten om hållbarhetsfrågor i utbildningar och workshops för medlemmar, förtroendevalda, medarbetare och andra intressenter.
- ▶ Rapportera och följa upp hållbarhetsmål.

- ▶ Uppdatera hållbarhetsredovisningen utifrån kommande års skärpta regler och krav på det nya EU-direktivet CSRD (Corporate, Sustainability, Reporting Directive).

Byggnads vill med sin hållbarhetsredovisning inspirera och informera medlemmar, förtroendevalda och medarbetare att bli mer hållbara. Genom att fortsätta arbeta med dessa

åtgärder vill vi vara en drivkraft för att främja en mer hållbar framtid och minska påverkan på miljön och samhället.

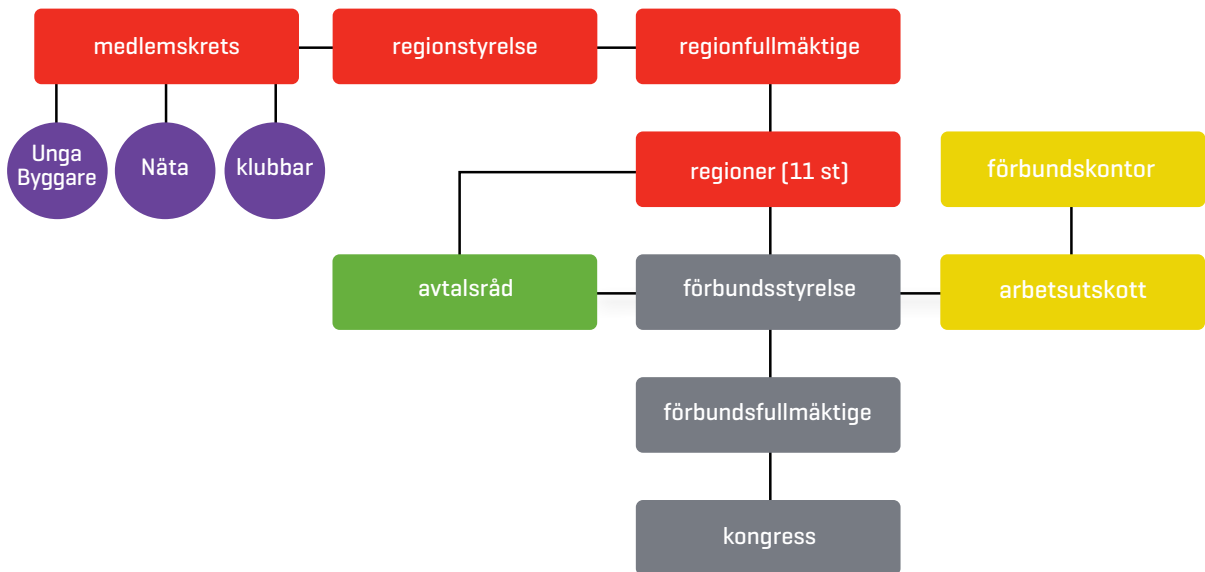

Byggnads organisation

Byggnadsarbetare i Stockholm startade namninsamling för att sätta press på regeringen att öka byggandet. Budskap: Bygg bort krisen - bygg bostäder!

Byggnads demokratiska organisation

Byggnads uppgift är att företräda medlemmarna för att de ska ha det bra och få det bättre på arbetsplatsen men också i samhället. Det görs genom att många aktiva medlemmar i Byggnads arbetar tillsammans och driver byggnadsarbetarnas intressen. Medlemmarna är Byggnads. Medbestämmandet på Byggnads är organiserat enligt schemat ovan.

Kongressen

Kongressen är förbundets högsta beslutande instans. Den behandlar och beslutar om förbundets långsiktiga verksamhet och hålls vart fjärde år. År 2026 hålls den nästa gång. På kongressen är alla regioner representerade. Ombuden utses av regionfullmäktige. Kongressen väljer förbundsledning och fastställer förbundsstyrelse samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige som är förbundets högst beslutande instans mellan kongresserna.

Förbundsfullmäktige

Förbundsfullmäktige sammanträder varje år då det inte är kongress. Ledamöterna godkänner föregående års verksamhet och fattar beslut om verksamhetsmål och budget för kommande år. Övriga beslut som fattas är bland annat val av auktoriserad revisor, traktamenten och arvoden samt rapport om avtalsrörelsen och kongressuppföljning.

Förbundsstyrelsen

Förbundsstyrelsen sammanträder en gång per månad och beslutar om den löpande verksamheten. Förbundsstyrelsens arbetsutskott träffas tre gånger per månad och bereder bland annat ärenden till styrelsen.

Avtalsråd

Avtalsrådet består av 85 ledamöter. Rådet har en rådgivande funktion som diskuterar krav inför och under avtalsrörelser samt tar ställning till avtalsförslag.

Regionfullmäktige

Regionfullmäktige är högst beslutande instans för Byggnads elva regioner.

Ledamöterna väljs av regionernas 183 medlemskretsar. Regionfullmäktige väljer regionstyrelse, som tillsammans med personalen på respektive region, genomför regionens löpande verksamhet.

Arbetsutskott

De fyra kongressvalda funktionärerna; förbundsordförande, vice förbundsordförande, förbundssekreterare och avtalssekreterare, utövar tillsammans med en HR-chef, ledarskapet för förbundet på förbundskontoret.

Regionala och lokala klubbar

kan tillsättas efter särskilt beslut av regionstyrelse. Exempel på klubbar är företags-, FFV- eller yrkesklubbar.

Förbundskontoret består av ledningsstaben, administrativa enheten, avtalsenheten, organisationsenheten, kommunikationsenheten, medlemscentret samt tidningen Byggnadsarbetaren och den juridiskt fristående a-kassan.

Förbundsstyrelsen

Engagerat arbete för gemensamma mål och måluppföljningar

Förbundsstyrelsen leder det löpande arbetet enligt förbundets stadgar och beslut som fattats av kongress och förbundsfullmäktige. Styrelsen består av representanter från förbundskontoret, de elva regionerna och en adjungerad ungdomsrepresentant.

Byggnads förbunds kontor representeras av de fyra kongressvalda funktionärerna; förbundsordförande, vice förbundsordförande, förbundssekreterare och avtalssekreterare. Regionerna representeras av de elva ordförandena för respektive regionstyrelse.

Under 2023 hade förbundsstyrelsen 21 protokollförda sammanträden. Arbetet sker strukturerat och med gemensamma mål och måluppföljningar.

Förutom avtalsfrågor och andra rutinmässiga ärenden, behandlades under året följande frågor:

- Målarnas samgående in i Byggnads.
- Målplan 2024.
- Yrkanden och godkännande på förbundets samtliga avtalsområden.
- Svensk Byggtroll.
- Tolkning av stadgarna § 23 Regioner.
- Gemensam ekonomisk resurs.

- Medlemsavgifter för 2024.
- Datum och plats för Byggnads kongress 2026.
- Sammanslagning av FIMLOK och Ställningsprojektet.
- Framtidsdagar och förbundsfullmäktige 2024.
- Hemställan om sympatiåtgärder.
- Politikerbesök på arbetsplatser.
- LO:s 30:e ordinarie kongress.
- Krav vid upphandling.
- LO-motioner.
- Revidering av policys.
- Rättshjälp.
- Arbetsordning för organisationsansvariga.
- Mål för RSO-verksamheten.
- Ny arbetsordning för Näta.

Kontinuerliga rapporter lämnades om organisering, kommunikationsfrågor, HR-frågor och ungdomsfrågor.

Förbundsstyrelsen 2023

Från vänster: Patrik Jerksten, Thomas Rolén, Tomas Kullberg, Jan Andersson, Jakob Wagner (förbundssekr), Morgan Nyberg, Lars Hildingsson (vice förbundsordf), Jonas Sjöberg, Johan Lindholm (förbundsordf), Richard Mellberg, Torbjörn Hagelin (avtalssekr), Joakim Lindholm, Kim Söderström, Jonas Andersson (adj för Unga Byggare), Ann-Katrin Hedgren, Jim Sundelin.

Vid en extra kongress den 7 mars valdes Jakob Wagner till förbundssekreterare. I juni valdes Cajsa Holmqvist till ny ordförande för Unga Byggare.

Byggnads kulturstipendium

Kulturen skapar förståelse för samtiden

Byggnads kulturstipendium delades under 2023 ut för 57:e året i rad. 19 kulturutövare från Umeå i norr till Malmö i söder fick dela på 270 000 kronor för insatser och fortsatt arbete inom kulturområdet.

Totalt fick Byggnads in 566 ansökningar. De 19 stipendiater som valdes ut (ett stipendium delas av två personer/ansökningar), representerar kul-

turyttringar som musik, litteratur, teater, bildkonst, fotografi, dans och arkitektur.

Syftet med stipendiet är att göra det möjligt att förverkliga en idé eller ett projekt inom kulturområden som litteratur, journalistik, musik, bildkonst eller scenkonst.

– Att lyfta kulturens betydelse i samhället är en stolt och levande tradition inom arbetarrörelsen och inom Byggnads. Kulturen hjälper oss att förstå vår samtid och se på samhället med nya infallsvinklar, säger Johan Lindholm, Byggnads förbundsordförande.

Glada kulturstipendiater 2023.

Mer information om stipendiet finns på byggnads.se

Byggnads 11 regioner

Det är vi som är Byggnads!

Byggnads är sina regioner. Där finns medlemmarna. Regionerna arbetar lokalt för bra arbetsvillkor och en säker arbetsmiljö. Förbundskontorets roll är att stödja denna verksamhet. Gemensamt bygger vi Ett Byggnads.

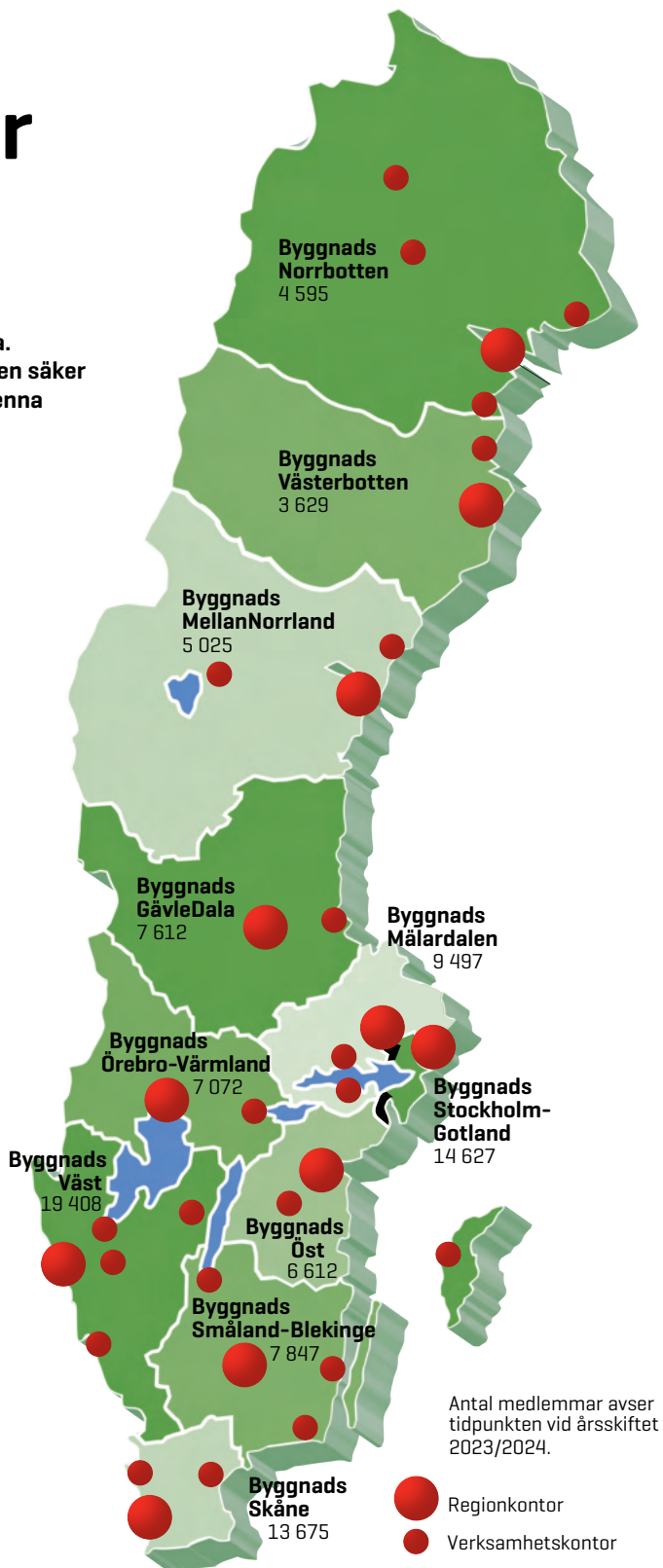
”Vi välkomnar Mälarna med öppna armar. Våra förbund hör ihop och vi har jobbat sida vid sida i många år. Nu kan vi ytterligare flytta fram medlemmarnas positioner”

Johan Lindholm
Byggnads
förbundsordförande

Den demokratiska processen

- ▶ Regionerna består av medlemmarna som alla ingår i någon av regionens medlemskretsar. Till medlemskretsarnas möten är alla medlemmar välkomna. Där fattas beslut om Byggnads lokala aktiviteter och medlemmarna väljer där ledamöter till regionfullmäktige.
- ▶ Regionfullmäktige väljer regionstyrelse och utser ombud till Byggnads kongress, vår högsta beslutande instans.
- ▶ Regionerna väljer även 80 ledamöter som utgör Byggnads avtalsråd och som är rådgivande i avtalsfrågor.

Se organisationsschemat sidan 44.

Byggnads Väst 2023

Vi står starka i en orolig bransch

2023 var full av positiv utveckling för Byggnads Väst. Vi satte fokus på organisering och flyttade fram våra positioner på arbetsplatserna för våra medlemmar och som förbund.

Under året startade vi upp Svensk Byggkontroll. Vi såg Målarnas uppgång i Byggnads och deltog på *Europeiska bygg- och träfackens kongress*, med mera.

Samtidigt såg vi tyvärr en negativ utveckling i byggbranschen som helhet. Stor arbetsbrist, framför allt på hösten och vintern med många medlemmar som skickades ut i arbetslöshet.

Även dödsolyckorna ökade. Bara i december omkom fem byggnadsarbetare i en hissolucky i Stockholm och ytterligare en i en fallolycka i Västerås.

Totalt omkom under året 18 byggnadsarbetare på jobbet. Något som är helt oacceptabelt. Alla ska komma hem efter arbetet och vi jobbar hårt för att säkerställa arbetsmiljön.

Vi såg även fortsatta stora problem med arbetslivskriminalitet på våra arbetsplatser.

Tyvärr verkar våra motparter och regeringen ointresserade av byggbranschens utveckling.

Det är en överlevnadsfråga för vår bransch att få stopp på detta och ordning på en trygg arbetsmiljö. Det är dags att vakna.

Det är även hög tid för en bostadspolitik som stimulerar nybyggen. Bostadsbristen bara ökar och genom att bygga nya bostäder ökar sysselsättningen i hela landet, vilket behövs under lågkonjunkturen. Vi vet att en byggnadsarbetare sätter tre andra i arbete.

I tider som dessa är vi som fackförbund ännu viktigare. Våra förtroendevalda och anställda gör ett fantastiskt jobb och organisationen står stark i en orolig tid.

”Arbetet med att städa vår bransch från kriminalitet står högt på agendan. Än så länge får vi göra det mesta av jobbet själva”

Vi kämpar med medlemsorganisering och ger aldrig upp kampen för bättre löner och villkor.

Patrik Jerksten
ordförande, Byggnads Väst

Organisering – överst på agendan

Genom engagemang och hårt arbete fortsatte Byggnads Väst att driva utveckling och organisation framåt. Organisering är en prioriterad fråga. Under året anpassades rutinerna för hur detta arbete kan implementeras i allt som görs.

På grund av konjunkturläget fick mycket kraft läggas på förhandling om arbetsbrist, vilket påverkade tiden för annan verksamhet. Förhandlingarna

skapade dock goda kontakter med medlemmar och företag, vilket stärker oss på sikt. Vi nådde inte målet att bli fler medlemmar men arbetssättet bidrog till att begränsa minskningen.

Vi arbetar ständigt för att få fler och mer medvetna medlemmar för att stärka Byggnads som organisation. Genom att investera i facklig utbildning skapas en ökad medvetenhet hos medlemmarna. Våra medlemsutbildningar vidareutvecklades under året.

Totalt 377 medlemmar gick medlemsutbildningen Påfarten under året.

19 408

medlemmar i Byggnads Väst 2023. En minskning med 458 medlemmar. Målet, 20 140 medlemmar, nåddes inte.

377

Deltagare gick den fackliga grundutbildningen Påfarten [2022: 276]. Målet, 285 deltagare, överträffades.

190

UVA-möten hölls [2022: 114]. Målet, 381 möten, nåddes inte.

3 592

arbetsplatsbesök gjordes [2022: 3 616]. Mål, 3 235 besök, överträffades.

47

fullmakter tecknades [2022: 33]. Målet, 57 st, nåddes inte.

123

utvecklingssamtal hölls [2022: 106]. Målet, 324 samtal, nåddes inte.

Viktig skolinformation

Blivande byggnadsarbetare behöver känna till Byggnads roll. Under 2023 var vi i regionen därför ute på skolinformation 72 gånger. Vi träffade sammantaget 816 elever. Organisationen utökades med sex nya skolinformatorer.

417

gymnasieelever skrevs in i Byggnads Väst [2022: 1 211].

Näta fyllde alla platser på sin konferens på Viskadalen i september.

Arbetsmiljö Oacceptabel utveckling

2023 skedde totalt 65 arbetsplatsolyckor med dödlig utgång i Sverige, varav 18 inom byggbranschen. Det är 65 för många och helt oacceptabelt.

För att minska olyckorna behöver fler engagerade skyddsombud rekryteras och utbildas. På ett tidigt stadium behöver sedan skyddsombuden, i samverkan med arbetsgivarna, bli delaktiga i planeringen av projektet. Där brister det, framför allt på små och medelstora företag.

Glädjande är att Byggnads Väst generellt stärkt sin arbetsmiljöorganisation under året. De regionala skyddsombudens besök på företag utan egen skyddsorganisation blev dock färre än planerat till följd av ett stort antal förhandlingar med företag som varslat på grund av arbetsbrist.

FFV-utbildningar

452 personer i regionen gick utbildningar för fackligt förtroendevalda under någon av de **67** utbildningstillfällen som hölls under året. **132** personer deltog på Byggnads Västs FFV-konferens.

Riskbedömningar i tidigt skede

Arbetsmiljöveckan (vecka 43) hade i år temat Riskbedömningar i tidigt skede. Inför veckan arrangerade Byggnads Väst totalt sex femtimmarsutbildningar på ämnet. Totalt deltog 130 skyddsombud av 650 kallade.

105

checklistor inkom under Arbetsmiljöveckan [2022: 108]. Målet, 195, nåddes inte.

Unga Byggare. Under 2023 startade Unga Byggare Väst en podcast som ligger på Spotify.

659

skyddsombud, SO, varav 272 utsågs 2023 [2022: 650].

257

skyddsorganisationer [2022: 247].

8

regionala skyddsombud, RSO [2022: 7,5].

41

försäkringsinformatörer, varav 11 utsågs 2023 [2022: 41].

Medlemmen Claes Lydén under ett bygge av en förskola där hela stommen är i massivt trä.

Årets skyddsombud

Gesine Kaiser, byggnadsfogare på Fogspecialisten, blev Årets skyddsombud i Byggnads Väst. I samband med Skyddsombudets dag uppvaktades Gesine och hennes kollegor med tårta. Gesine blev även utsedd till Årets skyddsombud av LO Väst.

– Det känns bra och är samtidigt en motivation att fortsätta så som jag gör, säger hon.

Ökat fokus på granskning av löner

Prestationslön ökade i volym under året jämfört med 2022. Då större företag valde att säga upp egen personal har Byggnads Väst förhandlat prestationslön på nya företag som köpt jobb och under-entreprenörer (UE).

Det är viktigt att vi lyckas hålla upppe volymen på antalet ackordstimmor i regionen så att vi kan stärka och bevara delen om prestationslön i kollektivavtalet. Det är en viktig faktor för medlemmarna och för det fackliga arbetet generellt.

Den nya listan, *Ny- och ombyggnadslistan 2023*, blev tillgänglig under året. Arbetet startade med att få in uppgifter, samt utbilda lagbasar på nya arbetsplatser.

Även det viktiga arbetet med att granska den tidlöneredovisning (Lösen) som arbetsgivarna är skyldiga att skicka in, fortsatte och ökade i omfång under året.

En fördjupad kontroll och granskning gjordes på större arbetsplatser med stora brister, varav några ärenden gick till Arbetsdomstolen.

Precis som tidigare upptäcktes en hel del felaktigheter när det gäller bland annat lönesättning och utebliven avtalshöjning. I de flesta fall åtgärdade arbetsgivaren felet när de påpekades, i resterande fall begärde Byggnads förhandling.

I samband med förhandlingarna har en hel del pengar betalats ut till våra medlemmar. 164 förhandlingar avslutades under året, 14 var pågående vid årsskiftet 2023/2024.

Förhandlingar 2023 i siffror

- ▶ 189 lönekrav.
- ▶ 54 inhyrningsärenden MBL 38-40 §§.
- ▶ 123 ärenden där vi hjälpt medlemmar med enskilda uppsägningar.
- ▶ 94 nattarbetsdispenser.
- ▶ 43 ärenden om övertidsdispens.

Utbildningar för säkrare granskning

Regionen höll under året fyra utbildningar om löneförståelse samt en lagbaskurs över två kvällar. Utbildningarna hade totalt 75 deltagare.

Hjälp vid validering för yrkesbevis

Byggnads Väst hjälper byggnadsarbetare som av olika anledningar behöver validering för att få yrkesbevis. Behovet av kompetensutveckling kan bland annat uppstå vid arbetslöshet, när en anställning kräver dokumentation av specifika yrkeskunskaper eller företaget kan se ett behov av kompetensutveckling av sin personal. Vi hjälper till med information och vägledning så att a-kassa eller lön kan betalas ut under valideringens gång.

Granskningen i siffror 2023

540 [540] förhandlingar och cirka **1 700** [1 620] avstämningar avseende prestationslön genomfördes. Därtill ytterligare **648** [474] avseende övriga yrkesgrupper.

Närmare **1 500** [1 200] arbetsplatsbesök genomfördes i samband med ovanstående.

4 050 000 [4,3 miljoner] timmars prestationslön hanterades och administrerades totalt.

12 [10] fullmakter avseende lön utfärdades.

Cirka **27 000** [25 000] Lösenunderlag granskades och administrerades.

50-60 [50-60] företag kontaktades varje vecka på grund av felaktig redovisning i Lösen.

40 [25] granskningsbesök hos företag utfördes [perioden januari-mars].

Cirka **1 100** [1 300] påminnelser om utebliven redovisning skickades totalt.

90 [12] nya förhandlingsframställningar skickades till hängavtalsbundna företag om utebliven Lösen.

95 [85] förtjänstuppgifter lämnades efter förfrågan till AFA, Försäkringskassan, försäkringsbolag, advokater samt medlemmar.

2022 års siffror inom parentes.

Fredrik Hagström fick hjälp att validera sina kunskaper för ett yrkesbevis.

STARK STOLT TRYGG

Svenska Byggnadsarbetareförbundet
106 32 Stockholm
www.byggnads.se

